

Ziljani ostanemo zvesti slovenskemu narodu!

Odbor Slovencev okraja Šmohor in okolice Pazriškega jezera, zbran v Ziljski dolini, je na svojem zborovanju dne 18. septembra 1977 sklenil v zvezi z bombnimi atentati na dvojezičnem ozemlju tole resolucijo:

Z ogorčenjem smo vzeli na znanje, da se bombni atentati, ki so se dogodili zadnje čase na ozemlju slovenske Koroške, skušajo podtakniti Slovencem, njihovim aktivnostem ter obema osrednjima slovenskima organizacijama na Koroškem. Na tem kraju ugotavljamo, da so se ti bombni atentati izvršili ravno v času tik pred napovedanimi akcijami našega ljudstva.

Ker nasplošno koroški tisk z žaljivo spretnostjo vali sum teh terorističnih akcij (bombnih atentatov) nam koroškim Slovencem, prosimo domačini zgoraj imenovane kraja z vso našo življenjsko

voljo in objektivnostjo, da vodstvo slovenskih osrednjih organizacij odločno protestira in energično nastopi proti takemu nesramnemu izkoriščanju javnega obveščanja s strani deželnih komunikacijskih sredstev. Ravno tako prosimo naše odgovorne voditelje, da z isto odločnostjo protestirajo in nastopajo proti vsem terorističnim grozodejstvom: Zakaž, zavedamo se, da vsi ti bombni atentati, vse te teroristične akcije, škodujejo le nam koroškim Slovencem, z druge strani pa z vso silo krepijo in podpirajo nam nasprotno sile in služijo le-tim, nam sovražnim silam.

Prav zaradi tega prosimo naše slovenske organizacije, naj se ne pustijo provocirati ter naj ostanejo trdne in pogumne v svojem boju za naš obstoj, za obstanek naše kulture in razvoj naše narodnosti. Zato je, kot vemo, dovolj lepih in

legalnih sredstev na razpolago. S prošnjo, da to resolucijo podprete in upoštevate, vas pozdravlja odbor Slovencev okraja Šmohor in okolice Pazriškega jezera.

Manjšine je treba dosledno zaščititi

ANHOVO. — Ob prisotnosti vidnih predstavnikov slovenskega političnega in gospodarskega življenja je v soboto začela obratovati nova orjaška cementarna v Anhovem. Slavnostni govornik je bil predsednik partije France Popit, ki se je v prvem delu svojega govora zadržal pri pomenu in uspehih združevanja dela in sredstev na osnovi novih odnosov, ki izhajajo iz ustave in zakona o združenem delu, v drugem delu pa se je posebej zadržal pri uspehih Primorske v tridesetih letih po priključitvi k Sloveniji ter tudi pri novih odnosih med Jugoslavijo in Italijo. Med drugim je povedal:

„Z osimskimi sporazumi, sklenjenimi v ozračju medsebojnega razumevanja in upoštevanja obojestranskih koristi med Italijo in Jugoslavijo, se nam vsem in posebej primorskemu ljudstvu odpirajo nove možnosti, da razširimo medsebojno sodelovanje na vseh področjih in rešimo probleme, ki so v preteklosti pogosto kalili odnose med državama.“

„V tem delu Evrope je konec vesolja reakcionarnih sil, ki si prizadevajo povsod po svetu, da bi odnose med narodi ohladili in razdirali. Da je to tako, nas prepričujejo tudi dogodki v Avstriji, ki nas vse bolj skrbijo, saj postaja avstrijska politika vse večja zavora dobrososedskim odnosom na sploh. V Italiji zmagujejo demokratične sile, v Avstriji pa se vlada vse bolj uklanja nacionalno-šovinističnim in neonacističnim pritiskom.“

25. kongres FUENS v Železni Kapli

„Razvoj prizadevanj za avtonomijo v zapadni Evropi“ — to je glavni referat 25. kongresa Federalistične unije evropskih narodnih skupnosti, ki bo zasedal 23. in 24. septembra v hotelu „Obir“ v Železni Kapli. Poleg tega bo kongres tudi obširno razpravljal o dejanskem stanju slovenske in hrvaške narodne skupnosti v Avstriji (24. 9., ob 14.00). Kakor smo izvedeli iz zanesljivih virov, bosta predložila Narodni svet koroških Slovencev ter Hrvaško kulturno društvo na Gradiščanskem kongresu tudi posebno resolucijo, v kateri bo govora o težkem položaju obeh narodnostnih manjšin.

Danes zvečer bodo v zaprti seji tudi volitve novega predsedstva FUENS. Koroški Slovenci vsekakor pričakujemo, da bodo izvolili takega človeka, ki bo kazal zanimanje ter zavzetost tudi za naš pravičen boj.

Avstrijski sindikalisti v Beogradu

Od 12. do 17. septembra se je mudila v Jugoslaviji avstrijska sindikalna delegacija pod vodstvom predsednika avstrijske sindikalne zveze Antona Benye. Le-ta je imel izčrpne pogovore z vodilnimi jugoslovanskimi sindikalnimi funkcionarji.

nih novih služb pri paralelnih odhodih v pokoj, pokojnine za invalide in bolne nastavljenice; nadalje prenesti na manj atraktivna delovna mesta, šolanja in preusmeritve za druga delovna mesta.

Slovenci v Globasnici deželtnemu glavarju

Dvojezična krajevna tabla v Globasnici stoji. Ta posamezni ukrep, ki so ga izvedli tudi v drugih maloštevilnih občinah dvojezičnega ozemlja na podlagi zakona o narodnih skupnostih, nas ne more varati; le-ta naj bi prikriji avstrijski in mednarodni javnosti resnično dejansko stanje:

1. Zakon o narodnih skupnostih je bil sklenjen pod pritiskom koroškega Heimatdiensta, ne da bi pri tem upoštevali argumente in želje zastopnikov slovenske narodne skupnosti.

2. To ni izpolnitev člena 7 avstrijske državne pogodbe, temveč neupoštevanje le-tega, prav tako pa tudi neupoštevanje v avstrijski ustavi zajamčenih mednarodno-pravnih določb.

3. Koroška deželna vlada noče štiti slovenske narodne skupnosti in njenih članov proti stalni diskriminaciji in poniževanju, nasprotno je celo res, da člani deželne vlade, med njimi Vi, gospod deželni glavar, tiskate ponovno take akte.

4. S pomočjo zakona o narodnih skupnostih se je začel pristni asimilacijski proces, pri tem dosledno izrabljajo državno oblast.

NA PODLAGI TEGA, UGOTAVLJAJO ZGORAJ OMENJENE ORGANIZACIJE:

1. Nam ne gre za privilegirani položaj nasproti tistim številnim ljudem slovenske narodne skupnosti, katerim so z brezobzirnim nastopom zakonodajne in izvršilne državne oblasti odvzele njihove pravice. Najlepši primer za to so samovoljni nastopi urada koroške deželne vlade in eksekutive pri odстранjanju krajevnih dvojezičnih napisov v Šentjakobu in Pliберку. **Zato zahtevamo izpolnitev člena 7 avstrijske državne pogodbe** na celotnem dvojezičnem ozemlju.

2. V prihodnje ne bomo trpeli in se bomo proti takim dejanjem in nehanjem poslužili vseh na razpolago nam danih demokratičnih sredstev, da Vi, gospod deželni glavar, tako kot doslej, skupno z vodilnimi zastopniki obeh drugih v deželnem zboru zastopanih strank, skupno z dnevniki in skupno s koroškim Heimatdienstom, stalno sodelujete pri diskriminaciji in poniževanju slovenske narodne skupnosti:

● **Vi preprečujete dosledno široko in stvarno informacijo**, da bi javnost izvedela za argumente slovenske narodne skupnosti o zakonu o narodnih manjšinah in predpise za njihovo izvajanje;

● **namesto tega označujete ne-pretano tiste**, ki se zavzemajo za demokratične pravice slovenske narodne skupnosti, kot državni nevarne elemente in ekstremiste;

● **ne podvzamete nič proti tisti, zlasti v dnevnikih stalno javno ali**

prikrito napisani kriminalizaciji slovenske narodne skupnosti, v zvezi z atentati zadnjih let. Celo nasprotno je res, Vaše izjave vsebujejo sumničnja proti narodni skupnosti;

● **pretite z ukrepi proti javnim uslužbencem**, ki sodelujejo na mirnih demonstracijah slovenske narodne skupnosti. Škodujete in spravljate v nevarnost s tem te

Odločne besede predsednika NSKS Grilca

V nedeljo je imela Slovenska skupnost na Proseku v Italiji svoj uspel praznik, katerega se je udeležil tudi predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev dr. Matjevž Grilc.

V svojem govoru, ki ga je imel le-ta na prireditvi, je najprej podal kratko zgodovino Koroške, nato pa prešel na analizo zadnjih dogodkov na Koroškem. „Koroška slovenska manjšina je bila edina sila v Avstriji, ki se je z orožjem upi-

ljudi, kar tiče njihovega obstoja, kot npr. zadnjič proti poštnemu uradniku Janku Gutovniku, ubčanu Globasnice, ki je bil zaradi udeležbe na javni demonstraciji v Škocijanu, 14. avgusta 1977, premeščen iz tega kraja.

● **Vi ste zmerom bolj tožilec in sodnik slovenske narodne skupnosti** in s tem pomočnik interesov nekaterih nemško-nacionalnih krogov na Koroškem, katerih cilj je popolna asimilacija ter po tej poti smrt slovenske manjšine na Koroškem.

Mi, koroški Slovenci, smo se zmerom priznavali k avstrijski demokraciji, zaradi tega tudi lahko trdimo, da smo doprinesli bistveni

delež življenju njenih ustanov. To demokracijo pa Vi, gospod deželni glavar, tačas spravljate v nevarnost. Iz naše zavestne odgovornosti za demokracijo, ki jo nečemo izgubiti, zahtevamo od Vas, da k našim izjavljanjem v javnosti konkretno zavzamete stališče, da bi na ta način nehali z diskriminacijskimi izjavami proti slovenski narodni skupnosti, ter namesto tega začeli široko zasnovano javno diskusijo o zakonih o narodnih manjšinah in ljudskem štetju.

Krajevni odbor Volilna skupnost Globasnica

Krajevni odbor Narodnega sveta koroških Slovencev Zveza slovenske mladine

Podražitve: vladajoča stranka v slepi ulici

Kot je bilo pričakovati, je prinesla vladna klavzura na dunajskem Kahlenbergu pristanek na ponovne žrtve avstrijskega prebivalstva. Toda konkretnih sklepov za ozdravitev bičevja in proračuna plačilne bilance ni bilo. Vladna klavzura je sklenila v ponedeljek, 19. septembra 1977, da se ustanovi komisija, ki naj bi vse namepravane korake podrobno preresetala. V dveh tednih naj bi zaključila svoje delo in sporočila svoj končni rezultat predsedstvu avstrijske socialistične stranke. Z vsoto sigurnostjo pa že danes lahko računamo, kljub taktičnemu izmi-

rala nacističnemu terorju,“ je poudaril govornik, „vendar 22 let po podpisu državne pogodbe nimamo niti najosnovnejših pravic. Pri nas diktirajo politiko najbolj nazadnjaške sile, strnjene okrog Heimatdiensta, in uradne politične sile hlapčevsko izpolnjujejo zahteve reakcionarjev kot je uničenje dvojezičnega šolstva in številčno ugotavljanje.“ Dr. Grilc je nato govoril o bojkotu štetja, ki je na Koroškem v celoti uspel. „To je najmočnejša zmaga slovenske manjšine po 2. svetovni vojni.“ Nato je prikazal zadnje manjšinske pobude v zvezi z dvojezičnimi napisi in orisal grobost avstrijske žandarmerije. „Hočejo nas spraviti na kolena, a se motijo. Imamo mladino, ki je ponosna, da je otrok slovenske matere.“ V zaključku je dr. Grilc pozval vse Slovence za pomoč, glede prihodnosti pa je dejal: „Ne bojimo se bodočnosti, saj bo svet spoznal nevarnost vse-nemških reakcionarnih sil.“

gre sedaj tudi Kreisky v isto smer, kot prej zaradi tega hudo okregani finančni minister. Zastopa sedaj tudi on stališče, da je treba državnopomoč zavreti. Konsekvence: premestitev sredstev, ki so preveč, od zavarovanja za pokojnino nastavljenecv k oni od delavcev. Praktično lahko pričakujemo tudi povišanje prispevka.

● **Nadaljnja točka, ki zahteva, da se nekaj ukrene, je fond za gospodarjenje z vodo.** Vendar ne bodo uvedli, pred leti tako diskutiranega šilinga za vodo (Wasserschilling).

● **Pri vprašanju deficita bolnišnic** nadaljuje vlada že nekaj časa zastavljeni cilj, da le-tega skuša podtakniti spet deželam.

Po klavzuri, kar tiče nadaljnje razvoja, kljub zatrdavanju, da se bližamo meji, Kreisky ni mogel zakriti velike zaskrbljenosti. Med drugim je priznal, da se bo treba sprijazniti z dejstvom, da bodo morali v doglednem času avstrijski delavci spet opravljati dela, katera danes izvršujejo le delavci iz tujih dežel. Precej nerozno izgleda prihodnost v državnih podjetjih, zlasti v VÖEST-Alpine: vpejlali bodo zaposlitve v obliki znizanih obveznih delovnih ur, nobe-

Precej verjetno bo vseboval paket tiste postavke, o katerih se je doslej že diskutiralo:

● **tretja postavka davka za presežno vrednost t. i. luksuznih artiklov.** To so zlasti tiste stvari, ki obremenjujejo plačilno bilanco, kot n. pr. avtomobili, električni stroji, alkohol itd.

● **Na sektorju za energijo** lahko pričakujemo kar cel šop postavk, kot že napovedano diferenciacijo cen za električni tok, da bi zabranili na ta način „pretirano“ porabo.

● **2. zakon o spremembi dajatev z nekaterimi spremembami (odpisovanje in obratni stroški osebnih avtomobilov se pavšalirajo, omejitve davčne prednosti za socialni kapital).**

● **Glede socialnega zavarovanja**

raznih resorjev pa so tako visoke, da mora komisija za privarčevanje črtati v zadnjem trenutku najmanj sedem milijard šilingov. To pomeni, da pride na vsakega Avstrijca že 1000 šilingov, od dojenčka do starčka. Torej je žrtev, ki jo zahteva Kreiskyjeva vlada od posameznega Avstrijca, da v naslednjih letih ne smemo računati z omembe vrednim povišanjem realnih dohodkov. Precej verjetno bo vseboval paket tiste postavke, o katerih se je doslej že diskutiralo: tretja postavka davka za presežno vrednost t. i. luksuznih artiklov. To so zlasti tiste stvari, ki obremenjujejo plačilno bilanco, kot n. pr. avtomobili, električni stroji, alkohol itd. Na sektorju za energijo lahko pričakujemo kar cel šop postavk, kot že napovedano diferenciacijo cen za električni tok, da bi zabranili na ta način „pretirano“ porabo. 2. zakon o spremembi dajatev z nekaterimi spremembami (odpisovanje in obratni stroški osebnih avtomobilov se pavšalirajo, omejitve davčne prednosti za socialni kapital). Glede socialnega zavarovanja

Pogodba o zidavi karavanškega predora

V hotelu „Golf“ na Bledu so v četrtek, 15. septembra, podpisali meddržavno pogodbo med Avstrijo in Jugoslavijo o zidavi predora skozi Karavanke. V jugoslovanskem imenu je pogodbo podpisal član republiškega izvršnega sveta in republiški tajnik za urbanizem inž. Boris Mikoš, za Avstrijo pa pooblaščen minister in veleposlanik Josef Dengler. S tem sta se državi zavezali, da bosta skupno zagotovili načrtovanje, zidavo, vzdrževanje in obratovanje predora.

Določeno je, da se celotni stroški (gradbeni, finančni in upravni), izdatki za obratovanje in vzdrževanje, odplačevanje posojil, naposled pa tudi predornina delijo na pol med državama. Izračunali so, da bo predor stal 2,1 milijarde šillingov. Jugoslavija in Avstrija bosta vložili po 400 milijonov šillingov lastnega deleža, medtem ko mora jugoslovanska stran sama preskrbeti potrebna posojila in dati ustrezeni delež za zidavo predora avstrijskimi graditeljem. 80 milijonov šillingov bo prispevala za zidavo predora dežela Koroška. Posojila bodo odplačevali s predornino (predvidoma okrog 100 šillingov ali nekaj več), kar pomeni, da bi avstrijska stran zadržala del predornine šele, potem ko bi le-ta prinesla več, kot bi porabili za odplačilo dolgov ter druge stroške.

Obe komisiji sta se tudi zednili, da bo izdelan idejni projekt predora do junija 1978, glavni projekt pa do septembra 1979. Predvidevajo, da bo torej zidava predora dela stekla v pozni jeseni 1979, tako da bi bil promet možen leta 1983.

Da bi vsi ti načrti potekali po zgoraj omenjenih terminih, so ustanovili „Inženirsko skupnost“, ki bo skrbelo, da bo promet skozi karavanški predor možen že do leta 1983.

Predor skozi Karavanke bo povezal bodočo karavanško avtocesto A 11 na avstrijski strani ter avtocesto A 2, predor Karavanke—Ljubljana—Zagreb. V Avstriji se bo predor začel zahodno od železniške proge Področičica—Jesenice, v Sloveniji pa okoli štiri kilometre od Jesenic, na Belem polju pri Hrušici. Meril bo 7,6 kilometra, od tega na avstrijski strani 4,3 kilometra, na jugoslovanski pa 3,3 kilometra. Da bo promet lažje tekel, bodo ob obeh izhodih mejne formalnosti hkrati opravljali obmejni organi obeh držav.

V naslednjih vrsticah pa prinašamo h gornjemu članku komentar Blaža Singerja pod naslovom

„TRANSVERZALA ILIRIKA“

V četrtek zvečer minulega tedna je bil na Bledu podpisan sporazum med Avstrijo in Jugoslavijo o gradnji in financiranju predora skozi Karavanke, ki bo omogočil povezavo med avstrijskima avtoprogama na eni strani iz Salzburga, na drugi pa z Dunaja in med projektirano avtoprogo „Ilirika“. Slednja bo za pospešenje avtoprometa od Jesenic naprej omogočala neposredno povezavo med evropskim severom in severozahodom v

smeri jugoslovanskega Jadrana in v smeri bližnji in srednji Vzhod, se pravi v smeri arabskih dežel.

Pređen bo ta obsežni projekt južno od Karavank docela realiziran, bomo verjetno pisali leto 1990. Na avstrijski strani bo realiziran že v prihodnjih letih, kajti najpomembnejša transversala mednarodnega cestnega prometa na relaciji Hamburg—München—Beljak bo zagotovljena že v prihodnjih treh letih. Nekoliko pozneje bo zgotovljen tudi predor skozi Karavanke in podaljšek avtoproge skozi Visoke Ture od Beljaka do Področičice oziroma do Jesenic. Baš o tem podaljšku so se projektanti in ustanove za njegovo financiranje pogajali pet let. Sedaj so pogajanja zaključena in dela se lahko pričnejo.

Gradnja cestnega predora skozi Karavanke med Področičico in Jesenicami, ki je preliminirana s stroški v višini 2,1 milijarde šillingov, se bo pričela jeseni prihodnjega leta. Z avstrijske strani bo financirana s prispevkom 20 odstotkov. V istem znesku bo financirana z jugoslovanske strani. Za

Trgovina med Jugoslavijo in Avstrijo

Čeprav spada Avstrija med razmeroma pomembne jugoslovanske zunanjetrgovinske sodelavce — zlasti blagovna menjava se razvija dokaj ugodno — pa se delež jugoslovanskega izvoza v to državo v celotnem jugoslovanskem izvozu zmanjšuje. Medtem ko so še v letu 1970 prodali na avstrijski trg približno 3% vsega jugoslovanskega taktatnega izvoza ter v letih 1962 in 1967 dosegli najvišji delež, namreč 3,9 oziroma 3,8%, pa se ta zdaj postopoma zmanjšuje. V letu 1975 je tako padel samo na 1,8%, lani pa je znašal 2,1%. V prvih šestih mesecih letos pa so na avstrijski trg prodali 1,7% jugoslovanskega izvoza.

Ob tem velja omeniti, da velik del, v letu 1975 na primer skoraj polovico, lani 37,7% in v letošnjem prvem polletju nekaj manj kot 44% jugoslovanskega izvoza v Avstrijo, odpade na izvoz iz Slovenije. Tako je avstrijski trg v celotnem slovenskem izvozu udeležen v zadnjih letih s približno 4 do 5 odstotki. Vendar je Jugoslavija bolj kot izvoznik na avstrijski trg poznana tam kot kupec industrijskega blaga. Zato je jugoslovanska zunanjetrgovinska bilanca z našo državo globoko negativna. Podobno pa je moč ugotoviti za slovensko gospodarstvo. To sicer po letošnjem prvem polletju pokriva s svojim izvozom v Avstrijo 41,6% svojega uvoza s tega trga, medtem ko je bilo to pokritje lani še skoraj 47-odstotno. Zunanjetrgovinska bilanca Jugoslavije z Avstrijo je še nekoliko manj ugodna, saj so letos v prvem polletju pokrili z izvozom le približno 33% jugoslovanskega uvoza. Lani je znašalo to poprečje 40,6%, medtem ko je bilo v letu 1975 celo samo 23,7%.

Sicer pa se delež jugoslovanskih nakupov na avstrijskem trgu giblje nekako med 3 in 5 odstotki. Lani je bil še posebno nizek, saj so na avstrijskem trgu kupili komaj 3,4% vrednosti blaga, ki so ga lani uvozili. V Sloveniji pa je znašal ta delež lani 6,4%. Leto poprej, namreč v letu 1975 pa je bil rekorden. Takrat so na avstrijskem trgu kupili kar 19,7% vrednosti blaga, ki so ga uvozili, kar se še ni zgodilo po letu 1962.

Omeniti velja tudi, da je Avstrija v blagovni menjavi Slovenije s sosednjimi državami na drugem mestu, namreč takoj za Italijo. Vendar pa se njen delež v celotni slovenski menjavi s temi sosedami nekoliko zmanjšuje. Tako so v letu 1972 od celotnega izvoza v Italijo, Avstrijo in Madžarsko prodali na avstrijski trg še 23,5% vrednosti blaga, lani pa je znašal ta delež le

financiranje preostanka 60 odstotkov ima Jugoslavija zagotovljen kredit od Mednarodne banke za razvoj in obnovo. V bistvu pa bo gradnja predora financirana s cestnino (sto šilingov na motorno vozilo) podobno kot pri velikih predorih na drugih avtoprogah.

Kakor projektanti računajo, bosta predor in povezava z avtoprogo Salzburg—Beljak dograjena do leta 1983, najeti krediti pa bodo po poti inkasa cestnine lahko povrnjeni tekot naslednjih desetih let. Slednje seveda pod domnevo, da bo na začetku predor dnevno frekventiralo 4500, pozneje pa do 8000 motornih vozil.

Podpis meddržavnega sporazuma o gradnji predora skozi Karavanke za izboljšanje evropskega cestnega prometa med severom in severozahodom in jugovzhodom je predpogoj za realizacijo transversale Ilirika. Od te transversale bodo imela koristi, skozi katere bo tekla — od Hamburga in Amsterdama tja do Aten in mest bližnjega in srednjega Vzhoda, kjer bo enkrat njen konec.

Ta aspekt, ki ga vsebuje preambula

zadevnega sporazuma, je jasen in otipljiv. Manj otipljiv je aspekt preambule, ki pravi, da je ta sporazum pomemben impulz za nadaljnji razvoj dobrososedskih odnosov med Koroško in Slovenijo. Doslej Koroška v nikakor ne utemeljenem strahu pred „infiltracijo“ še ni pristala na projekte gospodarskega sodelovanja na meji s Slovenijo, medtem ko je bila Stajerska v tem pogledu dosti širokogrudnejša. Isto velja za gospodarska podjetja Slovenije, ki so doslej gospodarski kooperaciji z drugimi regijami „nemškega prostora“ posvečala veliko več pozornosti kot pa sodelovanju s Koroško, iz katere tečejo v Slovenijo prometne žile preko Korena, Področičice, Ljubelja, Jezerskega, Grabelj in Viča med Lobotom in Dravogradom.

Za nadaljnji razvoj dobrososedskih odnosov med prebivalstvom Koroške in Slovenije pa je baš to neposredno gospodarsko sodelovanje veliko večje, ga pomena od transversale Ilirika, od katere bodo imeli koristi vsi drugi, samo ne prebivalstvo Koroške in Slovenije.

trgu, je naša dokaj draga ponudba. Proizvajalci iz socialističnih držav ter drugih razvitih zahodnih držav namreč ponujajo svoje izdelke po znatno nižjih cenah kot pa jih zmogeta jugoslovansko in slovensko gospodarstvo. Vendar pa to ni edini vzrok za to, da gospodarsko sodelovanje z našo severno sosedo ne teče povsem tako kot bi si želele obe strani. Na jugoslovanski strani med vzroki za to lahko omenimo tudi neustrezno obdelavo in premajhno poznavanje potreb tamkajšnjega trga. Čeprav imata tako Slovenija kot tudi Jugoslavija na področju predelovalne industrije razmeroma dobre pogoje za to, da bi se uveljavili na avstrijskem trgu, pa sta zaradi svoje odvisnosti od tuje tehnologije in surovinskih virov večkrat potisnjeni vstran. Strukturi jugoslovanskega in avstrijskega gospodarstva sta sicer različni, zato se bo treba v prihodnje prizadevati, da bi strokovno preučili posebnosti in potrebe obeh trgov ter s tem poiskali možnosti za razširitev dosedanjega sodelovanja ter možnosti za uveljavitev novih oblik tega sodelovanja.

Slovenska skupnost se pripravja na jesenske pokrajinske volitve

Politične stranke se že pripravljajo na upravne volitve, ki bodo najbrž tudi na Goriškem 13. novembra. Če bo predsednik republike podpisal dekret o razpustitvi pokrajinskega sveta in občinskih svetov v Trziču in Gradežu (to mora napraviti najkasneje v dveh tednih), bo nad sto tisoč volivcev poklicanih, da glasujejo za 24 pokrajinskih svetovalcev in po 30 svetovalcev v občinah Trzič in Gradež. Poleg teh pa bi morale biti volitve tudi v občinah Romans, Ronke in Vileš.

V Krmini se je sestalo pod predsedstvom Gradimira Gradnika tudi pokrajinsko tajništvo Slovenske skupnosti. Prisotni so bili tudi tajniki sekcij na Goriškem. Na tem sestanku so govorili tako o pripravah na volitve kot o drugih vprašanjih. Iz tiskovnega poročila povzemamo, da je tajnik Slovenske skupnosti Marjan Terpin podal preizkušnje dosežanih naporov Slovenske skupnosti za prihodnje pokrajinske volitve. Le-ta želi namreč dobiti svojega zastopnika v pokrajinskem svetu, ki ga je izgubila na volitvah leta 1975. Slovenska skupnost, je dejal Terpin, bo nastopila na volitvah samostojno, „čeprav ima ponudbe za izvolitev svojega svetovalca na drugih listah, kar pa

je trezno in odgovorno zavrnila.“ Govor je bil tudi o povezavi izvoljenih predstavnikov Slovenske skupnosti v raznih upravnih svetih. Domenili so se nadalje tudi o nadaljnjem sodelovanju med Slovensko skupnostjo in SZDL iz Nove Gorice, ki naj bi ga v bližnji jeseni še poglobili. Delegacija Slovenske skupnosti bo tudi prisotna na kongresu evropskih narodnih manjšin, ki bo od 23. do 25. septembra v Železni Kapli.

„Precej časa je nato tekla beseda ob nekaterih stališčih, ki so se pojavila ob pobratstvu doberdobske občine s Prvačino in o položaju sekcije Slovenske skupnosti v Doberdolu. Tajništvo je z odgovornostjo vzelo na znanje izvajanja predstavnikov te delovne sekcije ter jih podprlo in odobrilo, ker kljub nekaterim nerazumevanjem stremijo samo za ohranitev Slovencev v tem delu našega zamejstva.“

„Tajništvo je izrazilo tudi svoje veliko nezadovoljstvo in začudenje nad dejstvom, da je doberdolski župan sišil, tako na pobratstvu v Prvačini, kakor v Doberdolu, v neko prisiljeno uradniško dvojezičnost z zapostavljanjem slovensčine, češ da uradni akti veljajo samo v uradnem jeziku, ki naj bi bila italijanščina. Taka stališča je taj-

Kratke vesti

CARTER IN KATOLIŠKI ŠKOFJE

● Iz Washingtona poročajo, da je v ponedeljek predsednik Carter sprejel odposlanstvo ameriških škofov katoliške veroizpovedi. Carterja je zanimalo, kakšno gledišče so škofje zavzeli nasproti njegovi akciji za spoštovanje človekovih pravic. V odposlanstvu škofov sta bila predsednik ameriške škofovske konference msgr. Joseph Bernardin in glavni tajnik konference msgr. Thomas Kelly. Carter je škofom dejal, da se gibanje za priznanje človekovih pravic širi po vsem svetu. Ameriški listi pripominjajo, da so škofje v tem pogledu obljubili Carterju vso podporo.

V FRANCIJI ZOPET USMRTITEV

● Ravnateljstvo za kriminal v francoskem ministrstvu za pravosodje je sporočilo, da je bila pred kratkim nad Hamido Djangoubijem v zaporih Baumettes pri Marseju izvršena smrtna kazen. Porotno sodišče v Bouches-du-Rhoneu ga je obsodilo na smrt, ker je umoril mlado dekle ter ga mučil in poleg tega posilil drugo dekle 15 let ter podobne zločine izvršil nad tremi mladoletnicami. Branilec usmrčenega je skušal izposlovati od predsednika Giscarda d'Estainga pomilostitev ter pri tem navedel, da so morali obsojencu leta 1971, ko se je ponesrečil, amputirati dve tretjini desne noge. Po izvolitvi Giscarda za predsednika je bila to tretja usmrtitev. V štirih primerih je Giscard pomilostil obsojene na smrt.

PO VOLITVAH NA NORVEŠKEM OSTANE PRI STAREM?

● Parlamentarne volitve na Norveškem niso prinesle zaželenega razčiščenja notranjepolitičnega položaja. Dokončnega izida še ni glede dveh mandatov, vendar se niti potem ne bo položaj bistveno spremenil. Obe najvažnejši politični skupini, to je laburistična in stranke desnega centra, bosta imeli tudi po volitvah enako število mandatov. Storting (parlament) šteje 155 sedežev, ki bodo razdeljeni takole: 76 laburisti in 1 mandat skrajno levo krilo socialistov, skupaj torej 77, a njim nasproti bo stalo 76 mandatov desničarske koalicije, v kateri so konservativci, krščanski demokrati in stranke centra. Dva še sporna sedeža utegneta pripasti liberalni stranki, vendar se liberalci ne navdušujejo za vlado, v kateri bi imeli premoč konservativci.

TUDI NA FRANCOSKEM STRANKA PROTI DAVKOM

● V Parizu so ustanovili politično stranko, ki ima namen, nastopati proti nadaljnjemu obdavčevanju. Stranka zahteva, da se povsem odpravi davek na dohodke. Ustanovitelji te stranke so že napovedali, da bodo postavili svoje kandidate po vseh krajih na prihodnjih parlamentarnih volitvah v marcu 1978.

ZOPET NOTRANJA NAPETOST V ANGOLI

● Reuter poroča iz Johannesburga (v Južni Afriki), da v Angoli nastopajo tri gverilska gibanja proti sedanjim vladim, ki vodi deželo od novembra 1975, ko je Angola pridobila popolno neodvisnost. Poleg gibanja UNITA nastopata zdaj še Fronta za osvoboditev Kabinde in Fronta za neodvisnost Angole. Južnoafriška tiskovna agencija trdi, da so v Angoli prispele nove kubanske čete; novih kubanskih vojakov naj bi bilo 4000.

BALON JE PADEL V MORJE

● Maxye Anderson, ki mu je 44 let, in Ben Abruzzo (47 let) sta si dala v glavo, da bosta z balonom preletela Atlantski ocean. K sreči je poskus spremljal vojaški helikopter. Balon je zajel vihar ter ga odnesel v morje. Tedaj je nastopil helikopter, ki je v 20 minutah izvelkel iz morja oba nenavadna potnikarja. Balon je padel v vodo neka-ko 4 milje severozahodno od Islandije.

ništvo označilo za zelo škodljiva in nevarna ter jih v celoti zavrnila in opozarja slovensko javnost na budnost pred takim početjem, ki lahko utegne samo pospeševati že precej živo asimilacijo naših ljudi.“

Gorostasni procesi proti zavednim koroškim Slovincem

Koroško manjšinsko vprašanje se bo meseca oktobra osredotočilo na Salzburg in ne na oktoberskorjavo Koroško: tam bodo namreč na sporedu procesi, politični procesi proti pripadnikom slovenske narodne skupnosti na Koroškem. Pri vseh prizadetih gre za zelo aktivne člane narodne skupnosti: v torek, 4. septembra, naj bi sodili tistim aktivistom, ki so lani opozorili javnost na zamudo avstrijske zakonodaje glede izpolnitve člena 7, s tem da so pisali parole na zidove javnih poslopjij.

Štirinajst dni navrh pa naj bi stal pred sodnikom Filip Warasch, osrednji tajnik NSKS, znan po svoji doslednosti in pogumnosti, kadar je treba iznašati slovenska stališča pred najvišjimi organi države.

Avstrijsko pravosodje dela dvojno: po svetopisemskih besedah, pa nič kaj pobožno, hoče na eni strani „udariti pastirje“ koroških Slovincem, da bi „se razkropile ovce“ — pripadniki-člani narodne skupnosti. Na drugi strani pa hočejo udariti prav tako po nekaterih

prvih ovcah, da bi se nesigurnost še pospešila in pomnožila.

Že zdaj moremo reči, da je ta korak postal bumerang za avstrijsko pravosodje. Kajti vedno več ljudi spoznava ozadje in povezavo teh političnih procesov, katerih nastanek in skupni motiv spominja na neke vrste tribunal: glejte, Slovincem bomo v vsej javnosti sodili, da bo vsak vedel, da se bo tudi njemu tako godilo, če bo usta predač odprl. Nevolja proti takemu pravosodju je dobila še širše korenine, kajti nekateri so po letu

1972, ko so nekaznovane pustili vse podirače dvojezičnih napisov, govorili, da bi to izzvalo le občutek mučenišva. Pri Slovincih pa menda ta argument ne velja, tam naj govorijo le o zločincih. Saj poznamo: že za časa hitlerjevskega režima niso govorili o partizanih, ampak le o banditih. **Nemška dvojna morala torej — nekaj in danes. Pravica močnejšega za vsako ceno, poživljanje na demokratične osnovne pravice, mimo katerih nihče ne bi smel iti. Bodo jutrišnjem sklenili „čisto demokratično“, da je treba Slovence razlastiti, huje obdavčiti, jim zapreti ustanove?**

Koroški Slovenci se bodo tako v teh primerih kakor tudi v ostalih — proces proti štirim obtoženim Selanom gre prav tako dalje kakor tisti proti žrtvam žandarmerijskega terorja lani v Škocijanu — zadržali, tako da bodo pred sodnikom navzoči publiki ter mednarodni javnosti dokazali, da stoji v resnici na zatožni klopi republika Avstrija ter pervertirano razumevanje za demokracijo.

Predvsem v primeru Warasch — proces naj bi trajal tri dni, od 18. do 20. oktobra — naj bi stalo na zatožni klopi tudi koroško časopisje. Kako nedopustno je pisalo o Waraschu ter ga obsodilo brez vsakih dokazov le na podlagi dvomljivega kverulanta. Dr. Robert Saxer je napisal o tem obširno brošuro.

Pravosodni minister dr. Christian Broda je pred kratkim pred forumom Alpbach govoril o odgovornosti tiska in dejal, da „pravosodje“ časopisov nasprotuje človekovim pravicam. Istočasno njegovo pravosodje postavlja pred sodišče človeka, ki ga je že obsodil brez dokazov državni tožilec, predvsem pa koroška občila.

Ker bo proces proti osrednjemu tajniku NSKS privabil v Salzburg številne mednarodne komisije, predvsem pa tudi mednarodni tisk, opozarjamo bralce NT, ki so prav tako zainteresirani slediti procesu na kraju samem, naj se obrnejo, tudi glede rezervacije prenočišča, na uredništvo NT, kjer boste izvedeli tudi ostale podrobnosti.

FUENS: za popolno enakopravnost slovenske in hrvaške manjšine v Avstriji

Najjužnejša občina Avstrije, Železna Kapla, bo od petka do nedelje prizorišče 22. kongresa Federalistične unije evropskih narodnih skupnosti (FUENS). V Avstriji je znana ta organizacija najbolj pod kratico FUEV, ki izvira iz nemškega prevoda imena organizacije (Union europäischer Volksgruppen); angleška kratica je FUEN, francoska pa UFCE. Francoščina, angleščina in nemščina so tudi uradni jeziki te organizacije.

KAJ JE FUENS?

Z enim stavkom povedano: FUENS je največja strešna organizacija narodnih skupnosti v Evropi. Ustanovljena je bila leta 1949 in je sprva zastopala — pogojeno po njeni sestavi — germanske manjšine v Evropi; šele pozneje se je FUENS razširila tudi bolj na romanske in slovanske narodne skupnosti; kot zastopnik koroških Slovincem deluje v FUENS kot član Narodni svet koroških Slovincem, in sicer od šestdesetih let naprej — pod predsedstvom dr. Valentina Inzka. Federalistični uniji evropskih narodnih skupnosti pa je medtem pristopilo tudi Hrvaško kulturno društvo — zastopstvo gradiščanskih Hrvatov. Koroški Slovenci so ves čas svojega članstva v FUENS bili zelo aktivni, so vztrajno informirali na kongresih te organizacije o svojih problemih, pa tudi v ostalem društvenem delovanju, predvsem v publikacijah, precej prispevali k temu, da je naš problem znan v podrobnostih tudi pripadnikom drugih narodnih skupnosti, od drugih manjšin pa so si zastopniki koroških Slovincem v času svojega delovanja v tej manjšinski organizaciji pridobili številne izkušnje za lastno borbo.

Tako je danes eden od podpredsednikov FUENS koroški Slovenec — dr. Reginald Vospernik. Član glavnega odbora v

nih skupnosti. V mladinski komisiji je bil dolga leta predsednik prav tako koroški Slovenec, takratni zastopnik Koroške dijaške zveze Filip Warasch, sedaj osrednji tajnik Narodnega sveta koroških Slovincem.

KAKŠNE NALOGE IMA FUENS?

Citiramo iz pravil Federalistične unije evropskih narodnih skupnosti: „FUENS je v službi evropskih narodnih skupnosti. — Namen unije je ohranjanje narodne posebnosti, jezika, kulture in življenjskih pravic evropskih narodnih skupnosti ter ustvaritev mednarodno priznanega prava narodnih skupnosti. Unija podpira delo Or-

Hrvaško kulturno društvo. Kongres bo v Železni Kapli, in sicer v hotelu „Obir“, ki nudi primerne prostore za takšen kongres.

Poleg sej odborov predvideva spored kongresa delovna poročila prezidija, predvsem pa poročila posameznih narodnih skupnosti k njih aktualnemu položaju. Ta poročila so tradicionalno zelo informativna tako za udeležence, kakor tudi za tisk. Javna občila bodo prav tako v okviru tiskovne konference seznanjena z delom organizacije.

Osrednja tema letošnjega kongresa je razvoj prizadevanj za avtonomijo v zahodni Evropi — glavno predavanje bo imel švicarski profesor Sobietti - Caanitz. „Narodne skupnosti in samouprava“ bo nadaljnje osrednje predavanje, ki ga bo imel zastopnik Instituta za narodnostna vprašanja v Ljubljani. Spored kongresa bodo zaokrožili sprejemi pri zastopnikih koroških Slovincem ter pri političnih predstavnikih Koroške, resolucije in kulturni nastopi. Nedelja pa je posvečena ekskurziji po Istri, kjer naj bi se udeleženci kongresa sestali s pripadniki italijanske manjšine v Jugoslaviji ter si ogledali njih institucije.

Kongres FUENS bo v Železni Kapli otvoril župan in deželni poslanec Josef Lubas.

KAKO DELUJE FUENS?

Poleg rednih sej in kongresov zavzema Federalistična unija evropskih narodnih skupnosti tudi stališča k posameznim nameravam ali izvedenim ukrepom v manjšinski zakonodaji posamezne države. FUENS svari pred nevarnostmi kratenja in poslabšanja pravic, izdelala je katalog osnovnih pravic posameznih narodnih skupnosti, sama izdela lastne zakonske predloge oziroma formulacije,

Dr. Reginald Vospernik, podpredsednik FUENS

organizacije združenih narodov in Evropskega sveta za zagotavljanje človekovih pravic in osnovnih svoboščin na podlagi federalistične zgraditve evropske skupnosti, ki zagotavlja narodnim skupnostim njih samoupravo in posebnost. K tem pravicam in svoboščinam spada tudi priznavanje načela, da se pripadnost k neki narodni skupnosti ne sme tajiti niti ne preveriti“.

Statut nadalje določa, da morajo kot redni člani biti sprejeti organizacije, ki so reprezentativne za interese njih narodne skupnosti in da zastopajo bistven del manjšine.

Za vsako drugo leto je predviden kongres Federalistične unije, ki je vedno v kakem drugem kraju Evrope, kakor pač narekujejo to možnost, potrebe in aktualnost položaja posameznih manjšin.

Koroška problematika je nagibala zastopnike FUENS, da priredijo letošnji kongres na Koroškem. Poleg FUENS prirejata ta kongres tudi še oba avstrijska člana — Narodni svet koroških Slovincem ter

Olav Meinhardt, generalni tajnik FUENS

predvsem pa vedno zopet intervenira pri posameznih vladah, da se skrajšajo zamude vlad pri izpolnitvi danih obljub in pravic narodnih skupnosti. Da ostanemo pri pri-

Pozor! Darujte za obtožene!

Proti 18 koroškim Slovincem nameravajo oblasti izvesti sodnijske postopke s političnim ozadjem. Medtem ko so vse postopke proti „Ortstafelstürmerjem“ in drugim protislovenskim hujskačem ukinili, postavljajo oblasti vedno pogosteje pred sodišče koroške Slovence.

Takšni procesi stanejo mnogo denarja. Še dražji pa postanejo ti procesi zaradi preložitve v druge zvezne dežele, izven območja višjega deželnega sodišča v Gradcu. Takšne preložitve pa so potrebne, ker je nemogoč korekten proces v koroškem vzdušju; predvsem, ker se skuša koroško časopisje prekositi v svojem poročanju, v katerem označi Slovence že pred vsako obtožbo kot krivce.

Nobeden Slovenec ni varen pred tem, da bo morda že jutri zapleten v takšen proces. Tudi če ne bo obsojen, mora plačati stroške za odvetnika in lastne izdatke pred sodiščem. Kot vidite, se da — celo v mejah predpisov — nepriljubljenim osebam in skupinam povzročati mnogo stroškov in težav.

Zaradi tega je odprl Narodni svet koroških Slovincem pri Zvezi slovenskih zadrug v Celovcu konto, ki ima številko 3300 in vabi vse, katerim je pri srcu usoda slovenske manjšine na Koroškem, da se poslužijo priložene položnice!

meru koroških Slovincem: V zadnjem letu je FUENS imela obširno dopisovanje s kanclerjem Kreiskym, tako glede sosveta kakor tudi do drugih ukrepov v zadevi zakona o narodnih skupnostih; pri vsej tej korespondenci je FUENS sledila stališču zastopstva koroških Slovincem. Prav tako je naslovila FUENS na pravosodnega ministra dr. Broda pismo, v katerem se je ukvarjala s problematično aretacijo osrednjega tajnika NSKS Filipa Warascha in načinom postopka proti njemu, pa tudi se je izrazila globoko zaskrbljeno nad množitvijo ostalih političnih procesov proti posameznim pripadnikom slovenske narodne skupnosti na Koroškem.

Generalni tajnik FUENS Olav

Meinhardt pa je med drugim tudi govoril že dvakrat na manifestacijah koroških Slovincem, in sicer predlanskem v Pliberku in lani v Globasnici.

V svoji zgodovini je FUENS preživela različne faze, predvsem glede zajetja članskih organizacij. Pred leti so bile članice tudi precej vplivne emigrantske organizacije, kar je nudilo kritikom možnost, da so osporavali delo FUENS. Predvsem Narodnemu svetu koroških Slovincem gre zasluga, da se je to vprašanje razčistilo v interesu prizadevanj avtohtonih narodnih skupnosti, predvsem pa je baza za članstvo v FUENS širša — ob istočasni garanciji, da bo organizacija vodena od zastopnikov avtohtonih narodnih skupnosti.

Koroška stvarnost — v NAŠEM TEDNIKU

smislu pravil je nadalje namestnik osrednjega tajnika Narodnega sveta koroških Slovincem Karel Smolle.

FUENS ima nadalje tudi mladinsko komisijo, ki je prav tako razčlenjena kakor glavna organizacija „odraslih“ in ima za nalogo, da goji med mladino strpnost in odprtost do problemov drugih narod-

NONČA VAS:

Poslovili smo se od Jožefa Riedla

Pretekli teden je v Nonči vasi umrl Jožef Riedl, pd. Šimonov oče, star 83 let.

Samo mesec dni ga nismo več videli, ko je bil priklenjen na posteljo, prej pa je desetletja opravljal službo cerkovnika v nončevaški cerkvi. In to vse poleg svojega dela na kmetiji. Redno je zvonil jutranjico, ob enajstih, in pa delopust ob mraku. Pri vsaki sv. maši je bil v zakristiji v pomoč, večkrat pa je bil tudi sam ministrant.

Rodil se je leta 1894 pri Žiberniku v Podkrajju. Še mlad je pristopil h Katoliškemu izobraževalnemu društvu v Pliberku in sodeloval do vpoklica k vojakom. Vojno je srečno preстал in stopil nato v orožniški stan. Leta 1923 si ga je izbrala Šimonova hčerka Mojčka za svojega moža. In dobro je izbrala. Lepo so se razumeli s starši in dobro gospodarili na veliki kmetiji. Ko so mnogi drugi imeli postavljene prisilne oskrbnike, je rajni oče imel prihranjen denar, da je kupil Burjakovo kmetijo, ki je kar zraven Šimonove hiše. Posrečilo se jim je dokupiti še več njiv, ki so mejile na domači svet, tako da je nastala velika zemlja, lepo zložena.

Otrok se jima je rodilo devet, štiri se še majhni umrli, dva sina pa sta zgubila starša v nju mladeniški dobi: Prvenec Jožef je padel v zadnji vojni; sina Jurija pa je nekdo v snežnem metežu do smrti povozil. Sin Francej je prevzel doma in pri Burjaku; hčerka Mojčka pa je s pd. Boštinom ustvarila številno zdravo družino. Bolehnega

GONOVECE — ŠMIHEL:

Umrli je Aplenov oče

V sredo, 14. septembra, smo spremili k zadnjemu počitku Ignaca Salerija, pd. Aplenovega očeta iz Gonovca na šmihelsko pokopališče.

Rajni je bil rojen l. 1900 pri pd. Kuhelnu na Bistrici in se je po prvi svetovni vojni priženil k Aplenu. Bil je zvest član Izobraževalnega društva v Šmihelu in dolga leta njegov blagajnik. Izbrali smo ga tudi za cerkvenega ključarja; več desetletij je pobiral offer v šmihelski cerkvi. Sodeloval je tudi kot odbornik pri cerkvenem svetu. Pri več volitvah je bil kandidat na slovenski listi in nje zvesti sodelavec.

Tudi kot kmet se je obnesel. Skupno s sinom sta prenovila in

brata Lojzeja pa oskrbujejo doma pri materi.

Oče in mati sta bila vsa leta zelo narodno zavedna. Tako ju je v mladosti vzgojil nekdanji pliberški kaplan in poznejši mučenik Janez Hornböck. Tako sta vzgojila tudi sama svoje otroke: slovensko in krščansko. Padli sin Jožef se je naučil orgljanja, sin Jurij pa je bil namenjen za duhovnika. Žalostna sta bila starša, ko je smrt zabranila dosego njunih poklicev, da ni bilo ne organista, niti mašnika v družini.

Tembolj sta bila vesela, ko je sin Francej našel verno in narodno zavedno družico, ki je napolnila hišo z zdravimi otroki. Že stopajo njih prve vnukinje v zakonski stan. Vse pa sodelujejo pri farni mladini in pri slovenskem petju.

MLINČE:

70-letnica Matevža Wakouniga

Te dni je praznoval sedemdesetletnico Matevž Wakounig, pd. Bognarjev oče v Mlinčah. Rodil se je pri Kovaču, kjer je sprejel od svojih staršev trdno slovensko narodno zavest in globoko vero. Kot dolgoletni mlinški kolar, ki je imel delavnico koj zraven kovačnice svojega brata Jožefa, je postal znan po širni okolici. V mladih letih je bil vnet prosvetar. Med drugimi svetovno vojno je bil huje ranjen. V tem času ga je zaneslo tudi v Bosno in Hercegovino.

Po osvoboditvi in vrnitvi si je

Rajni oče je bil soustanovitelj Narodnega sveta koroških Slovencev in požitvalni neimenovani podpornik slovenskih ustanov. Veliko je družina darovala tudi za cerkev v Nonči vasi.

Pokopali smo ga v petek, 16. septembra, na pokopališču, ki ga je sam čez petdeset let opravljal. Šest duhovnikov mu je, poleg številnih vernikov in slovenskih rodoljubov, izkazalo zadnjo čast. G. župnik Kulmež je govoril besede zahvale svojemu zvestemu sodelavcu. Res, takih mož je le malo med nami. Pogrešali ga bodo zelo pri cerkvi, pa tudi doma na kmetiji, saj je bil oče priden kot mravlja. Pogrešali ga bomo pa tudi vsi Slovenci, ker nam je vedno dajal upanja v zmago pravice in se po tej tudi ravnal in delal.

uredil s pomočjo svoje žene Marije dom. Več let je bil slovenski občinski odbornik v Žitari vasi, dolga leta pa zaupnik Narodnega sveta koroških Slovencev. Kot zaveden Slovenec je zaupal tri od svojih štirih otrok naši Slovenski gimnaziji v Celovcu, kjer sta dva, sin Stanko, učitelj v Železni Kapli in predsednik „Danice“, ter hčerka Marica, študentka na Dunaju, tudi maturirala.

Številnim in iskrenim čestitkam za ta visoki življenjski jubilej se pridružujeta tudi NSKS in NT.

Še na mnoga zdrava in vesela, humorja polna leta!

† FRANCE JELEN

V Libučah so v torek pokopali znanega rojaka, kmeta Franceta Jelena, pd. Volnatovega očeta. Več o tem v naslednji številki NT. (Op. ured.)

ŽEGNANJE V ŽITARI VASI

Vabimo na ples pri Rutarju v nedeljo, dne 2. oktobra 1977, s pričetkom ob 19. uri.

Vri prisrčno vabljeni!

VRBA

(Žandarmerija se je ustrašila)

V Našem tedniku z dne 1. 7. 1977, smo objavili iz vrste „Slika občine“ sliko občine VRBA ob Vrbskem jezeru. Pisali smo o mogočnem taboru, ki se je odvijal pred desetletij na Žopračah blizu Vrbe same. Objavili smo tudi sliko vabila na ta tabor, kateremu se je odzvalo po izročilih več kot 10.000 ljudi. Ta slika, ki je prišla v vsako gospodinjstvo občine Vrba, je zbudila pozornost domače žandarmerije.

Slovinci!
 Kdar more na nogo, naj pride
 15. nedeljo po hinkostih
to je 18. septembra t. l.
 ob 4. uri popoldne v
Žopračeh blizu Vrbe
 tik Rožske ceste k g. Primožu Kosatu, po
 domače „Virtu“, kjer se smide
drugi letošnji tabor koroški.
 Pogovarjali se bomo o prav imenitnih in važnih stvarih.
Odbor.

rije, ki je slutila za njo vabilo na Žoprače v prihodnjih dneh. Vsi živčni so žandarji tekali od Slovenca do Slovenca, se vozili od Slovenke do Slovenke, da bi zvedeli podrobnosti tega vabila. Govorilo se je v najkrajšem času po celi občini o tej prireditvi, da, celo v Beljaku so spraševali nekoga rojaka, kaj da pripravljajo Slovenci na Žopračah.

Da se bodo mogli pomiriti duhovni Vrbljanov, objavljamo vabilo še enkrat. Objavljamo ga tudi vnovič zato, ker so se ga v Vrbi in njeni okolici tako ustrašili. kafa

Moški pevski zbor vabi na koncert
 Čas: nedelja, 2. 10. 1977, ob 19.30
 Kraj: farna dvorana v Šentjakobu
 Nastopa:

MOŠKI ZBOR „LIRA“ IZ KAMNIKA
 dirigent prof. Samo Vremšak
 Prireditelj: SPD „Rož“
 Prisrčno vabljeni

PRIREDTIVE

FILMSKO PREDAVANJE:
POTOVANJE PO JUŽNI AMERIKI
 — I. DEL

Prireditelj: SPD „Jepa-Baško jezero“ v Ločah

Kraj: pri Pušniku v Ločah

Čas: sobota, 24. septembra 1977, ob 20.00

Predava: kaplan Marko Jernej

Kulturno društvo „Lepi Vrh“ Športni krožek „Devin“ v Devinu in Krščanska kulturna zveza v Celovcu

vabijo na

I. OCENJEVALNI PLANINSKI POHOD
UKVE 77

Program:

Kulturno društvo „Lepi Vrh“ iz Ukeve s sodelovanjem ŠK „Devin“ in Krščanske kulturne zveze v Celovcu prirediti v nedeljo, 25. septembra 1977, I. ocenjevalni planinski pohod Ukve-Ojsternik.

Zbirališče bo v Ukvah pri hotelu „Vedam“ (Pensione alla posta).

Ob 9. uri se začne odhod posameznih ekip ali družin (najmanj tri člani). Ekipa in družine se lahko pišejo pri štartni mizi do 10. ure. Ob vpisu dobi vsaka ekipa ali družina vprašalno polo, ki bo služila za končno uvrstitev, ter pravilnik. Proga, veljavna za ocenjevalni planinski pohod, se bo odvijala po položni cesti iz Ukeve do kočice „Nordio“.

Tu bo vsaka ekipa ali družina oddala izpolnjeno polo, v zameno dobi vsak član skodelico toplega čaja. Strastnim planincem bo dana možnost, da nadaljujejo pot do vrh Ojsternika, ki pa ne bo veljala za končno uvrstitev. Komur se bo zdel Ojsternik pretrd oreh, bo lahko ostal na planini (pri koči „Nordio“), kjer bo poskrbljeno za skromno zabavo.

Po vrnitvi planincev z Ojsternika, približno ob 15. uri, bodo organizatorji nagradili prvouvrščene. Vpisnina je 1000 lir na osebo. Ob vpisu dobi vsakdo spominsko medaljo.

Želimo, da bi se čim več rojakov in prijateljev planin udeležilo tega pohoda in s tem utrdilo boljše stike s kanalskimi Slovenci.

Pripravljalni odbor

PROSLAVA 70-LETNICE
SPD „EDINOST“

Prireditelj: SPD „Edinost“ v Škofičah

Kraj: Škofiče, pri Schützu

Čas: sobota, 8. 10. 1977, ob 19.30

Sodelujejo: pevska zbor jubilejnega društva,

pevski zbori in skupine sosednjih prosvetnih društev.

Po prireditvi bo vesela družabnost. Za ples bo igral priljubljeni ansambel iz Slovenije.

LJUBITELJI ŠAHA POZOR!

Tudi v letošnjem šolskem letu 1977/78 imajo zainteresenti možnost igranja, izpopolnjevanja in tekmovanja v šahu. Slovenski fizikulturni zvezi je uspelo pridobiti večkratnega deželnega prvaka Jurija Deisingerja, ki bo igralce poučeval.

Interesenti naj pridejo ob četrkih ob 18.30 v Dijaški dom SSD, Tarviser Straže 16, Celovec.

PROŠNJA

Po tej poti ponovno prilagamo položnice za pomoč politično preganjanih naših rojakov, ker so to želeli mnogi naši naročniki. Če ste pa na primer že vplačali, vas prosimo, da bi pritegnili še svoje znanke k tej humani akciji.

Srečanje slovenske mladine na „Bleščechi“. To sliko bi morali objaviti že pred mesecem dni, ko je bila mladina na „Bleščechi“. V našem listu smo tedaj objavili le poročilo brez slike. Iz neznanega vzroka smo jo nekje založili, za kar se tudi opravičujemo. Sedaj je prišla na svitlo in jo dajemo na ogled našim cenjenim bralcem. Pa nič zato, saj bo ob pogledu na našo nadobudno mladino „srce krepkeje zavriskalo“.

Župnik Stanko Trap zapustil Kostanje

Od prvega septembra 1977 se je na Kostanjah spet nekaj spremenilo. Čeprav je bilo večkrat kaj slišati, a vendar do zadnjega domačini niso mogli verjeti, da jih bo priljubljeni in spoštovani župnik Stanko Trap zapustil. Prvega septembra je bilo tako daleč, župnik je moral v Bistrico na Zilji.

Pet let je pastiral na Kostanjah, in v tem času so ga slovenski verniki spoznali kot dobrega in vpludnega dušnega pastirja, ki je skrbel za vse vernike enako. Kljub temu, da je bilo za njega večkrat bridko, saj vemo, zakaj je le vztrajal. Ni bil samo dušni pastir, marveč moramo upoštevati tudi to, kar je na njegovo iniciativo bilo popravljeno. Najstarejša cerkev v Zgornji vasi je bila renovirana. Farna cerkev je bila popravljena. Povrh tega pa se je začel graditi farovž, ki bo zdaj blizu farne cerkve. Skrbel ni samo za to, da bi se gradilo, ampak sam je večkrat prišel za lopato in kramp. Kjer koli

je bilo treba pomagati, je pomagal. Še zadnje dni, preden se je preselil, je delal v cerkvi v Zgornji vasi. Zato nihče ni mogel ali hotel verjeti, da bo nas res zapustil. Vzeti smo morali na znanje, da je nas zapustil. Mi slovenski verniki se ga bomo radi večkrat spomnili. Zato se na ta način zahvalimo za vso njegovo skrb in za njegovo požrtvovalnost. Prav posebno pa je nas veselilo, da se on kot slovenski rojak nikoli ni sramoval priznati, da je Slovenec.

Slovenski verniki ter farni svet mu želimo vse najboljše na njegovem mestu in veliko božjega blagoslova v božjem vinogradu!

Prezreti pa ne smemo njegovega namestnika Marka Jerneja, ki je prevzel farno na Kostanjah. Slovenski verniki smo pripravljени njegova podpirati in mu stati ob strani. Želimo, da se bo kmalu in dobro vživel, kar mu vsi skupaj prisrčno želimo!

Herman Mačnik

Akademski kipar prof. Francè Goršè — 80-letnik

Kdo bi si mislil, da bo praznoval profesor Francè Goršè letos že osemdesetletnico. Ob osebnem srečanju mu teh let sploh ne prisodiš. O starosti nikoli ne govori. Saj se ne počuti starega. Tudi o smrti ne govori. Ko je občudoval pred dnevi nek obiskovalec umetnostne galerije v Svečah njegovo žilavost in prožnost, je napram umetniku dejal: „Gospod profesor, Vi boste pa še sto let naredili!“ Hudomušno je odgovoril: „Sto dvajset!“

To je Goršè! Dela po modrem, starem pregovoru, kot bi večno živel. Njegovo življenje pa je uravnano, tako da je na zadnjo uro vedno pripravljen. Vaščani rožanske vasi Sveče so ga sprejeli v svojo sredino kot svojega, kot domačina. Prepričal jih je s svojim plemenitim značajem, z globoko vernostjo, z resnim pogledom na življenje, kljub visoki starosti ga vidijo vedno pri delu. Predvsem pa so profesorja Goršèta Svečani vzljubili zaradi njegove skromnosti. Z njo umetnik najbolj prepriča.

V svojem domu v Svečah se Goršè izredno dobro počuti. Njegova življenjska pot do naselitve v Svečah je znana. 26. septembra 1897 se je rodil kot šesti izmed dvanajstih otrok v družini knjigoveza Goršèta v Zamostecu na Dolenjskem v Sloveniji. Je iz tako imenovanega ribniškega kota, ki je dal slovenskemu narodu velike može kot Trubarja, Stritarja, Levstika, sedanjega pomožnega ljubljanskega škofa Leniča in druge. Rojstna hiša je bila seveda polna knjig in že kot deček je listal po njih. Posebno so ga pritegnile pobe. Tudi sam je vzel svinčnik in začel risati. Pobudo, da je šel v ljubljanske šole in se začel poglabljati v kiparsko umetnost, mu je dalo gotovo tudi ribniško življenjsko okolje, kjer zajema rezbarjenje najširše področje. Vendar Goršètova pot v visoki hram umetnosti ni bila lahka. Bilo je mnogo ovir gmotnega in zdravstvenega značaja. Slednjič mu je le uspelo, da je odšel po srednjetechnični šoli na Umetnostno akademijo v Zagreb. Tam je študiral tudi pri slovitim kiparju Ivanu Meštroviću.

Po končani Umetnostni akademiji v Zagrebu je potoval mladi slovenski umetnik v Prago, Rim, Firence, Benetke, Padovo, Milan in se povsod umetniško izpopolnjeval. Z lastno umetniško šolo v Ljubljani se je kmalu uvrstil med vodilne slovenske kiparje.

Po letu 1945 je odšel v Trst, kjer je poučeval risanje in umetnostno zgodovino na slovenskih srednjih šolah. Hkrati je pridno ustvarjal v lastni delavnici. Tam je nastala znamenita serija reliefov iz najstarejše slovenske zgodovine. Tam je izoblikoval glave iz kamna, glin in lesa: Prešernovo, Slomškovo, Jegličovo, Turnškovo itd. Tudi kip prof. Jožeta Peterlina in slovenskega skladatelja Frana Venturinja na Tržaškem je delo kiparja Goršèta.

Dvajset let je Goršè ustvarjal v Ameriki. Kot svoboden umetnik je priredil tam veliko razstav. Dobrih trinajst let je bil v Clevelandu, središču ameriških Slovencev. Nato pa se je preselil v New York, največje ameriško mesto, ki je ob enem glavno umetniško središče

DOM V TINJAH

Od sobote, 24. 9., ob 14.30 do nedelje, 25. 9. 1977, do 17.00

„VSAK ODGOVOR JE PONOVO VPRAŠANJE“

Dnevi meditacije za mlade izobražence in študirajočo mladino. Voditelj: dr. Rudi Koncija

Od petka, 30. 9., ob 18. uri, do nedelje, 2. 10., do 13. ure

PRIPRAVA NA ZAKON

Tečaj za dekleta in fante od 18. leta naprej in za zaročence.

Od srede, 12. 10. 1977, do petka, 14. 10. 1977

ROMARSKO POTOVANJE V LIZBONO IN FATIMO

z letalom

Cena: 3980.— šilingov

Prijave do 26. septembra 1977.

da bi si ustvaril nekje na Koroškem stalno bivališče, svoj dom.

Tako je kupil Goršè leta 1972 Vrbnikovo domačijo v Svečah. Tam se je naselil 25. maja 1973. Bil je tedaj star 76 let. Začel mi je razlagati svoje načrte, kako bo obnovil hišo, pustil napeljati centralno kurjavo, v katerem prostoru bo nastal atelje, kako bo predelal skedenj, kjer bo odprl umetniško galerijo, govoril je o delih, ki jih bo razstavil v svoji galeriji, ki pa so večinoma šele v Svečah nastala. Ko sem vse to slišal, nisem mogel verjeti, da bo umetnik v tej visoki starosti vse te načrte docela izvedel: Leta 1974 je bilo odprtje ateljeja, leta 1975 pa v Svečah odprtje stalne Goršètove galerije. Pri slovesnosti je bilo navzočih mnogo umetnikov, Goršètovih prijateljev in znanih kulturnih delavcev s Primorske, Goriške, iz Slovenije in seveda s Koroške, med njimi tudi profesorski zbor Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu.

Vse načrte, ki jih je profesor s

Novega sveta. Medtem se je večkrat vrnil v Stari svet, v Evropo, predvsem v Trst, potem ga je privedla pot na Koroško. Na Koroškem je začel ustvarjati Goršè v letih 1969 in 1970. Umetniško je oblikoval novo kapelo šolskih sester v Št. Jakobu v Rožu, pozneje pa še kapelo Doma prosvete v Tinjah. Del stvaritev je prikazala koroški javnosti galerija Slama v Celovcu. Leta 1971 je sledilo nato odprtje galerije v Kortah. Vendar je umetnik tedaj že mislil na to,

Umetnik pri modeliranju svoje plastike

Člani slov. duhovniškega društva na Koroškem

Pretekli četrtek je obiskalo južno Koroško 35 članov slovenskega duhovniškega društva „Ciril in Metod“. Obisk naj bi omogočil slovenskim duhovnikom iz matične domovine, da se v pogovoru s koroškimi Slovenci seznanijo s sedanjim stanjem boja za uresničitev člana 7 avstrijske državne pogodbe. Sestavljen je bil tale program: Obisk pri Šoštarju v Globasnici, obisk domačih župnikov v Šmihelu, kjer je domači župnik člani društva „Ciril in Metod“ pozdravil ter jim nakazal razvoj ter zgodovino te fare. Nato je sledila skupna maša v novo sezidani cerkvi v Šentprimožu. Ob srečanju v Veselah pri Lucu, sta goste iz matične domovine pozdravila v imenu koroških slovenskih duhovnikov dekan Kristo Srienec, v imenu osrednjih organizacij in zveze slovenskih partizanov pa Karl Prušnik-Gašper. V kratkem zahvalnem nagovoru je predsednik slovenskega duhovniškega društva Jože Gregorič spregovoril o Koroški kot zibelki slovenstva, nato pa še o dolgotrajnem boju za dosego vseh v členu 7 zajamčenih pravic, kot kaže zgodovina, ki sestavljajo podlago za nadaljnji razvoj naše narodnostne skupnosti. „Zaskrbljeni zasledujemo delovanje mračnjaških sil na Koroškem, ki segajo po vašem življenju, zato se čutimo še bolj tesno povezane z vami in vas z vso vnemo podpiramo v vašem pravičnem boju,“ je poudaril profesor Gregorič. „Z našim obiskom vam hočemo dokazati, da niste osamljeni v svo-

jem težavnem boju za narodnostni obstoj. Končno le pride čas, ko se povrne vašemu tako čvrstemu narodu popolna svoboda ter enakopravnost, to vam v prihodnje želimo,“ je profesor Jože Gregorič zaključil svoj slavnostni nagovor.

Po okreplilu pri Lucu smo se zopet podali na pot. Medtem smo se ustavili ter si ogledali tamkajšnji samostan v Tinjah, kjer so vsem zopet postregli. Kot zadnja

OD 1. DO 9. OKTOBRA 1977:

Jesenski graški velesejem

Jesenski graški velesejem, ki ga bo 1. oktobra odprl sam trgovinski minister dr. Josef Staribacher, je najstarejša tovrstna prireditel v Avstriji, saj so prvi sejem priredili že leta 1906.

Na tiskovni konferenci v ponedeljek, je tiskovni referent povedal, da je letos le-ta pod izredno srečno zvezdo, kajti celotno razstavišče je popolnoma razprodano, kar vliva vodstvu polno optimizma v uspehu predstoječe velike gospodarske razstave. Na sejm bo sodelovalo 2177 domačih in tujih razstavljalcev. Tuji razstavljalci prihajajo iz 44 dežel: Zvezne republike Nemčije, Italije, Švice, Jugoslavije, Združenih držav Amerike, Velike Britanije itd.

Glavni poudarki graškega sejma so: na spomladanskem sejmju prihaja bolj do veljave železarska industrija, medtem ko je na jesenskem tržišču na gradbeni industriji.

76. leti nakazal, je izvedel. In kako je z njegovimi novimi načrti? Sedaj, ko je dosegel Goršè 80. leto, sem prepričan, da jih bo prav tako izpeljal. Bog mu daj tudi za naprej moči in zdravja. Medtem je bil v ljubljanski bolnici. Ob začetku letošnjega leta so mu amputirali levo nogo pod kolonom. Vse težave je dobro prestal. Koroška pokrajina, v katero se je vživel, mir in spokojnost vrta okrog domačije, ki ga vzvalovi le veselo zvonjenje bližnje cerkve sv. Lamberta, mu, kot sam pravi, omogoča večjo zbranost in pušča več prilike za poglobljena razmišljanja, ki najdejo svoj odraz v umetnikovih delih.

Kot da ne bi bil nikoli bolan, kot da ne bi imel nobenih zdravstvenih in drugih problemov, opravlja

Slovenski zbori se niso iskazali na tekmovanju „Seghizzi“ v Gorici

Pred kratkim je bilo v Gorici šestnajsto mednarodno tekmovanje pevskih zborov „Seghizzi“, na katerem so se za najboljša mesta borili v glavnem nekateri zbori iz vzhodnoevropskih držav in italijanski zbor iz Assisija.

Slovenci ostajajo praznih rok in nekoliko razočarani na zadnjih tekmovanjih „Seghizzi“, ker se naši zbori ne utegnejo uvrstiti med trojico najboljših. To najbolj občuti slovensko občinstvo, ki že od vsega začetka tekmovanja, t. j. že petnajst let, vestno polni goriško dvorano. Treba bi bilo, po našem mnenju, tako v domovini kot v zamejstvu, polagati večjo važnost goriškemu tekmovanju, saj ni prav, da gledamo kako drugi zmagujejo. Že res, da pošiljajo vzhodnoevropske države na goriško tekmovanje svoje najboljše zbere in da so resnici na ljubo povedano, najboljši v Gorici že nastopili in tudi zmagali. To smo občutili letos, ko ni

tiho svoje poslanstvo kot umetnik, spoštovan od vseh: od Slovencev na Tržaškem, Goriškem, Koroškem, v zdomstvu in v Sloveniji. Goršè je največji živeči slovenski kipar. Umestno je, da se umetniku za ves njegov trud v službi naroda in Cerkve vsaj na skromen način tudi s temi vrsticami oddolžimo. Koroški Slovenci mu želimo za njegov 80-letni praznik trdnega zdravja pri uresničitvi njegovih načrtov. Hkrati mu izrekamo prisrčno zahvalo za njegovo delo na področju upodabljačoče umetnosti, s katero predstavlja prisotnost in pomaga večati razsežnost slovenske kulture.

Slovensko prosvetno društvo „Kočna“ bo priredilo ob 80-letnem umetnikovem jubileju v nedeljo, 23. oktobra 1977, osrednjo kulturno proslavo v Svečah, na katero že danes opozarjamo. Vabilo in podroben spored bomo v „Našem tedniku“ še objavili.

bilo, z izjemo sovjetskega zbora iz Rige, iz vzhodnoevropskih držav zborov, ki bi bili kos tistim, ki so v prejšnjih letih prihajali iz istih krajev.

Poleg že omenjenega italijanskega zbora iz Assisija je največ navdušenja žel zbor Dziedonis iz Rige. Ploskanja ni hotelo biti ne konca ne kraja in prvo mesto med moškimi zbori so si latvijski pevci zares zaslužili. Zbor je pel latvijske in tudi ukrajinsko pesem. Poslušalci so se čutili nekoliko prikrajšane, ker so napak mislili, da je to ruski zbor in so se med publiko čuli kliči, da želijo „Kalinko“. Bo pa v bodočih letih morda drugače, ker s prihodom tega zbora so se v Gorici odprla vrata tudi za zbere iz Sovjetske zveze.

Rezultati tekmovanja v narodnih pesmih so naslednji:

Moški zbori: 1. „Dziedonis“ iz Rige; 2. „Cantori di Assisi“ iz Assisija; 3. „Echo“ iz Lublina; 4. „Valentin Vodnik“ iz Doline.

Ženski zbori: 1. „Cantori di Assisi“ iz Assisija; 2. „Kodaly Korus“ iz Szolnoka; 3. „Camerata“ iz Iasi; 4. „Kammerchor Lienz“.

Mešani zbori: 1. „Cantori di Assisi“ iz Assisija; 2. „Komorny sbor“ iz Bratislave; 3. „Camerata“ iz Iasi; 4. „Kodaly Korus“, iz Szolnoka; 5. „Turritano“ iz Porto Torres; 6. „Echo“ iz Lublina; 7. „Akademski komorni zbor“ iz Kranja; 8. „Le madrigal de Lyon“; 9. „Kammerchor“ iz Lienza; 10. „Ars musica“ iz Gorice; 11. „Polifonica friulana Jacopo Tomadini“ iz San Vito al Tagliamento; 12. „Vinko Jeduiut“ iz Zagreba.

V polifonskem petju je bila lestvica najboljših takale:

Mešani zbori: 1. Bratislavski komorni zbor; 2. zbor Cantori di Assisi; 3. zbor Camarata iz Iasi; 4. zbor Turritano iz Porto Torres; 5. zbor Kodaly Korus iz Szolnoka.

Moški zbori: 1. zbor Dziedonis iz Rige; 2. zbor Cantori di Assisi; 3. Bratislavsky komorni zbor; 4. zbor Kammerchor iz Lienza; 5. zbor Valentin Vodnik iz Doline.

Ženski zbori: 1. zbor Cantori di Assisi; 2. zbor Turritano iz Porto Torres; 3. zbor Kodaly Korus iz Szolnoka; 4. Le Madrigal de Lyon; 5. zbor Echo iz Lublina.

POSJOJILNICA DOBRILA VAS, registrirana zadruga z neomejenim jamstvom, vabi vse člane na redni

OBČNI ZBOR

ki bo v nedeljo, dne 25. septembra 1977, ob 10.00 dopoldne v prosvetni dvorani v Kulturnem domu, Pliberška cesta 6, v Dobri vasi.

B. L.

Kmalu bo jesen

Nebo se je odprilo in izza oblačkov je posijalo sonce. Bledi žarki so poljubljali moko listje in zadnje deževne kapljice so drsele po travnatih bilkah. „Jesen! Še nekaj dni, pa bo jesen tu,“ je razmišljal Tinče.

In v mislih je že gazil po zlatorumenem listju, pospravljaval zadnje pridelke s polja in se veselil ostrege jesenskega vetra. Le kje je že tista jesen, ko je prvič stopal proti Planinčevi domačiji. Zazdelo se mu je, kot bi od takrat minilo že sto let in on se je postaral.

„Tinče, kaj pa zopet zijaš? Pri-nesi že vendar drva!“ se je iz kuhinje drla Franca. Včasih je bila sitna, a Tinče jo je imel rad, ker je bila dobrega srca. Navadil se je na njeno grobo nežnost in zanj je bila edini človek, s katerim je lahko spregovoril, kadar se je počutil osamljenega... Naložil si je drv visoko v naročje in jih nesel v kuhinjo. Franca je kuhala žgance in vedel je, da bo od nekd potegnila še kislino mleko. S Tinčetom nista jedla z drugimi za mizo; ker pač nista bila prava člana družine, sta ostajala v kuhinji. Tinčetu je bilo to še bolj všeč, kajti Franca mu nikoli ni gledala pod žlico, koliko bo pojedel.

„Je, pa je, ta fantič! Ko bi tudi priden bil tako!“ je pred leti rekel Planinc sosedu. Hotel se je pač pohvaliti, kako skrbi za ubogo revše. Tinče nikoli ni mogel pozabiti teh besed. Garal je od jutra do večera in za igro se nikoli še zmenil ni. Ko se je začela šola, ga večkrat sploh od doma niso spustili. Učil se je ponoči, na skrivaj, ob borni sveči. Učiteljji so se čudili, ko je uspešno končal osemletko. Takrat si je želel v mesto, da bi se izučil za frizerja, a ga niso pustili. Le kaj bo revše brez staršev?

„Menda te ne bomo mi plačevali,“ je takrat rekla gospodinja. Seveda, bolje je bilo zanje, da ostane na kmetiji in jim dela zastonj. Vsa ta leta je Tinče tihoprepel. Odraščal je brez ljubezni, kot neznanec med neznanec. Če še France ne bi bilo, bi že najbrž zdavnaj pobegnili... Sedla sta za mizo. „Tako dobrih žgancev pa res nihče drug razen tebe, Franca, ne zna kuhati,“ se je nasmehnil dekl, ko ga zajemal kislino mleko. Franca ga je s svojo težko in hrapavo roko pobožala po kodrih in vzdihnila: „Bodi tiho, samo laskaš mi, frkolin!“

Tako ga je nekoč v davnih časih

božala tudi mati. Vendar mnogo bolj nežno. Njene roke so bile majhne in koščene in mrzle. Vedno mu je govorila: „Bodi priden, sin moj, in ubogaj, ko mene ne bo več.“ Zdelo se mu je čudno to govorjenje. Čemu bi tako mlada umrla, saj ima še vse pred seboj. Pa ni bilo tako. Hiral je kot roža brez vode in, ko je bilo Tinčetu šest let, so jo pokopali. Takrat se mu je trgalo srce od žalosti. Ostal je sam. Očeta še poznal ni. Ljudje so nekaj grdo govorili o mami, da je rodila otroka, ne da bi vedela, kdo je oče, a jim ni verjel. Planinčevi so ga vzeli za hlapčiča iz „usmiljenja“. Prišli so ponj v mesto tiste jeseni in ga odpeljali visoko v hribe na njihovo kmetijo. Lepa se mu je zdela. Hodil je po hlevu in božal živino in zdelo se mu je vse tako lepo.

A bil je otrok in počasi je začel spoznavati, da je čisto drugače kot pri mami. Nič toplih besed, samo garanje. Franca ga je večkrat tolažila in mu govorila, kako mu bo nekoč lepše, kako bo živel brezskrbno življenje, imel ženo in otroke, svojo službo, pa hišo... O, kako si je želel, da to ne bi ostale le sanje...

Povečerjala sta. Franca je pobrala z mize skledi. „No, ne greš nakrmiti živine?“ mu je rekla s svojo običajno osornostjo. „Ja, Franca, rad bi ti nekaj povedal,“ je hitro rekel Tinče. Obrnila se je in mu prikimala.

„Veš, Franca, v mesto bom odšel. Delat v tovarno. Vse je že urejeno. Le še nekaj dni. Potem bom imel svoj denar in, Franca, prinesel ti bom pisano ruto, ki si jo tako želiš.“

„Kaj res, France? Res ne boš pozabil na mene? Tako rada bi tudi jaz šla kam, kjer bi stara leta preživela v miru,“ je rekla dekla in v očeh so se ji zasvetile solze.

„Kdo ve, kdo ve. Mogoče nekoč pošljem še pote,“ je rekel Tinče in objel Franco. Potem je šel v hlev. Pobožal je telička po žametni glavi in živini nasul boljšo hrano. „Še nekaj dni, še nekaj dni,“ mu je ključevalo v srcu. Potem bo delal zase, jedel bo svoje...

Trava se je osušila in sonce se je že zdavnaj skrilo za goro. Na zemljo je legal prvi mrak. Tinče je slonel na hlevskih vratih in pri srcu mu je bilo lepo. „Nihče več ne bo mogel reči, da pojem preveč, da sem sirota. Kupil bom

NAŠ TEDNIK PRED 20 LETI — NAŠ TEDNIK PRED 20 LETI — NAŠ TEDNIK PRED 20 LETI — NAŠ TEDNIK

Pojdimo v Korotan

Preko strmih prelazov, po serpentinastih cestah hitim v koroško smer. Svet se odpira, nekje daleč pod menoj šumi v strugi voda, drevesa se sklanjajo na pot, nebo je blizu in mir kraljuje tod.

Na ograjenem pobočju se pasejo krave. Sveže zaorane brazde se zglobljajo v pestrnih barvah žit in lanu. Ob kraju poti sredi polja je neznani ljudski umetnik križ izrezljal.

Potem se razmaknejo njive in polje utone v jezeru; na dnu se kopljejo odsevi gorskih grebenov. Mak in plavica sta se umaknila, šuštenje klasja je zamrlo

v šumenju valov ob bregu, pesem veslarja je prekričala melodijo pastirja.

Kot bela kača prepleta cesta Korotan in kot moderne postaje stoje vasi ob njej: široke kmetije s težkimi konji, z velikimi vozmi, z domačijo, ki je kot dvorec. Hiša je srce družine: izba z javorovo mizo, s kolovratom za krušno pečjo in z ornamentno okrašeno skrinjo!

Pozdravljaš me: „Dober den“, brat moj Korošec. Pobožno žebraš. Jeziku naših pradedov je najbolj podoben Tvoj govor. Dober si in mehak, a premalo odločen; dal si prostor Germa-

na, Ti pa si se daleč h Karavankam umaknil.

Pri Gospe Sveti zvoni. Bo ta glas zbudil zatrto slovensko zavest? Na polju pod cerkvijo vodski prestol stoji; tam je slovenski knez od kmečkega parlamenta sprejel oblast.

Moja Koroška: živahna pesem Drave in Zilje, tihi šepet jezer, šumenje žitnih polj, zdravje alpskih gora! Zibelka si mojega ljudstva: v tebi se je prvič oglasila slovenska beseda. Vem, da bo ljubosumno čuval Korošec vsako pod tega sveta. Po-dajam Ti roko, brat moj! Moja Koroška, verujem v tvojo slovensko bodočnost in tvojo zvestobo slovenstvu. P. M., Trst

NT-Kronika, 23. maja 1957.

NAŠ TEDNIK PRED 20 LETI — NAŠ TEDNIK PRED 20 LETI — NAŠ EDNIK PRED 20 LETI — NAŠ TEDNIK

Spomini ostanejo

Helena se je utrujeno naslonila na okno svoje sobe in se zazrla v dolino, ki je dobivala večerne obrise. Megle so se počasi in lenobno plazile proti vrhovom smrek in jih ovijale s kopreno v večerno spanje. Hladen piš je Heleno predramil in takrat se je šele zavedala, da je preslišala matrine klice.

„Naj počaka,“ si je mislila in se je še bolj predajala otožnosti in lenobnemu razmišljanju. Njene misli so tonile in pred oči si je živo pričarala dogodke preteklih dni...

Šume dolge obleke, frizure, dišave in obraz, vse se je vrtelo okrog nje. Maturantski ples, zasmehljala se je, ko se je spomnila rdečega nageljna na prsih in smejočih obrazov svojih sošolcev. Potem so zapeli „Gaudeamus igitur“... Joj, kako je bilo lepo! Njej so tekale solze ganotja po obrazu. Zdelo se ji je nemogoče, da so tako hitro minili gimnazijska leta, da je pred njo zrelostni izpit in življenje. Hitro, mnogo prehitro so minili tisti veseli trenutki. Sledilo je učenje za matura. Mnogo dni, lepih po-

Franci ruto in poiskal bom mamini grob. Prižgal ji bom svečo,“ je razmišljal. Na nebu so se prižgale prve sveče in lahen veter je zašumel skozi drevje. Res, kmalu bo jesen...

Melita Vovk

podnevov je preživela pri knjigah. Uživala je ob učenju. Strah pred nalogami, trema pred spraševanjem, oh, kje je zdaj vse to!

Čestitke sošolcev za uspeh, spet rdeči nageljni in slovo. V ušesih ji pozvanjajo besede razvedrila. „Odhajate v življenje — v njem pa sprejmite prav vse, kar vas doleti. Bodite pogumni in močni...!“

Nit Heleninih misli se je vlekla v preteklost — v spomine prvih gimnazijskih let. Kako s strahom je odpirala težka vrata šolskega poslopja in hiša učenosti se ji je mnogokrat zdela nedostopna. Sčasoma je dijaško življenje postalo tako lepo, da ji je pomenilo kos kruha. O, česa vsega se niso spomnili med dolgočasnimi urami! Od pošiljanja listkov — ki so jih profesorji kmalu odkrili, in praznovanju pusta ter drugih norčij. Pa tisto — s sukancem! Bežen nasmeh ji je preplaval zamišljen obraz. Saj res — sedela je v zadnji klopi in imela razgled po vsem razredu. Nekoč, ko je bilo posebno dolgočasno, se je Jure, ki je bil vedno poln domislic, spomnil izrednega „vica“.

Sosedu pred seboj, ko je vestno sledil razlagi, je iz torbe vzela telovadne hlače in... Kaj neki bo z njimi? Glej ga šmenta: skupaj je začel šivati hlačnici. Njo je v zadnji klopi kar zvijalo in je morala

paziti, da profesor ni opazil njene nezbranosti. Šolski izleti so bili tudi vedno „v stilu“, saj je bil ta razred posebnost — baje so bili v njem sami „izbranci“.

„Helena, kje si?“ spet je zaslišala mamin nestrpni glas.

„Že grem!“ Odšla je v kuhinjo in ob pospravljanju je še vedno premišljevala razrednikove besede...

Sedaj ne bo več tako lepo, a ona si želi vsaj še teden dni dijaškega življenja. Toda spomini na lepo in prijetno preživeto preteklost ostanejo in ob obletnici maturo bo Helena spet veselo segla v roke sošolcu in razredniku.

Mlademu človeku

Z višav v ravni drvi šumeča reka, mogočno se zaganja ob bregove in trga, grabi vse v valove, v daljave nepoznane se odteka.

Teško celo ni niti za človeka, ki z lahimi zamahi s tokom plava, z valovi divjimi samo se poigrava in z njimi se v daljave opoteka.

Teško takrat je, kadar vrtoglava z valovi reka v sam obraz ti bije, takrat šele začenja borba prava.

Čez val udarjajoč se roka vije, v boj moraš, s tabo sila mlada, do zmage bij, sicer te val — ubije!
Joža Vovk

DR. IVO ŠORLI:

2

VEČNE VEZI

POVEST

„Če si boste dovoljevali predrznosti, se bomo drugače pomenili! Ne pozabite, da ste — premaganci!“ se je maršal spet mogočno postavil sredi sobe. In je kar tam začel pregledovati listine in deliti ljudi na levo in desno.

„Tako!“ je zaključil. „Vi, gospod, stopite kar z menoj!“ se je nenadoma obrnil h Kocjančiču, ki sam ne bi bil vedel, zakaj. Če ne prav zato, ker je tako mirno potrpel.

Podvival se je za mogočnikom, mu naglo izročil svojo brzojavko ter stoje čakal.

Maršal je počasi izpolnjeval neki formular. Ko je prišel do Kocjančičevega imena, je skrbno prepisal črko za črko, toda brez vseh nazivov in časti.

II.

Tu so se odprla vrata iz sosednje sobe. Med njimi se je prikazal major.

„Kaj pa vi, gospod?“ se je prijazno obrnil h Kocjančiču. „Potno dovoljenje?“

Maršal se je podvival, da on pojasni, toda major mu je vzel iz rok brzojavko in tiskovino, hitro pregledal in dejal:

„Gospoda bom odpravil jaz. Izvolite, gospod doktor!“ Ko sta prišla v sobo, je major zmečkal maršalovo pisarnjo in posegel po tiskovini na lastni mizi.

„Ko... ko... kako se to izgovarja?“ je pokazal na brzojavki Kocjančičevo ime.

„Kocjančič,“ gospod major.

Major se je ljubeznivo nasmehnil in zmajal z glavo.

„Sami boste razumeli, da večno to ne bo mogoče!“ je vzdihnil. „Kaj bomo vedno vpraševali? Že Anglež s svojimi zverženimi pravili in Fracoz s petimi črkami za en glas je smešen; to pa je — oprostite — kratkomočno strašno! Pogledjte, kako je v italijanščini takoj vse jasno!“

„Če bi ti vedel, butec, kakšno neumnost si zdaj bleknili!“ si je mislil Kocjančič; pokazal pa je z vljudnim nasmehkom:

„Tukajšnji Italijani bi moje ime napisali tako.“

Tu ga je zadel majorjev presenečeni pogled:

„Ali niste rekli ‚tukajšnji Italijani‘? Kaj vi niste tukajšnji Italijan?“

„Ne, jaz sem tukajšnji Slovan. Oziroma tržaški Slovenec,“ je Kocjančič mirno odgovoril, čeprav mu ni bilo do tega, da se je prav v tem trenutku stvar obrnila tako.

„Tržaški Slovenec? Slovenec iz Trsta?“

„No, pa iz vasi pol ure od Trsta. Dasi bi bil lahko tudi iz Trsta; saj nas je bilo osemdeset tisoč tam.“

„Osemdeset tisoč?“ je ostrmel major. „Pa ne na... na, revica, umeten način?“

„Tako vam bodo vsekakor poskusili dopovedati, gospod major. Toda če blagi Avstriji ni šlo naravnost za njene Nemce, je znala precej pravilno šteti.“

Major se je za hip zamislil. Potem je nenadoma prizuždignil glavo in živahno vprašal:

„Pa vendar ne boste trdili, da je tudi to mesto tu naš pol slovansko! Kaj nemara tudi Pulj ni čisto italijanski?“

„Pulj je bil izmed vseh večjih avstrijskih mest tu dol najbolj italijanski. Po svoji duši namreč. Čeprav... čeprav je res, da so pri zadnjih volitvah v deželni zbor prav v okraju staroslavne naše arene zmagali Hrvati.“

Major je nenadoma planil na noge.

„Gospod, če to ni res...!“

„Rekel sem že, da vam bodo poskusili dopovedati nasporno,“ je skomignil Kocjančič. „Toda ker je prav zato igra zame preveč nevarna, me, prosim, odvežite od nadaljnjih pojasnil. Saj sem vam te stvari omenil pač samo zato, ker sem si mislil, da bo moža, ki so ga tako izredno mladega postavili na to nad vse važno mesto, mogoče zanimalo slišati tudi takšno... reciva... neslužbeno izvestje...“

Pristopen za vsako laskanje, kakor so že po naravi ti ljudje, je major rahlo zardel, a svoje zadovoljstvo naglo skrnil.

„Vi, gospod doktor, ste zdravnik? V civilni ali vojaški službi?“ je poslovno povzel.

„Pravzaprav v civilni. Za časa svojih študij — po sreči pa prav že na koncu, potem ko mi je umrl oče — sem užíval državno štipendijo za mornariške zdravnike in moral pač ‚izvajati posledice‘. No, že po pol leta službe se mi je posrečilo, da sem se nekako izmazal. Tako sem za dve leti lahko odšel na kliniko za notranje bolezni. Nato sem se, ker sem takrat imel tu brata trgovca, nastanil prav v Pulju. Pridobil sem si bil že lepo število pacientov, ko

TV AVSTRIJA

1. SPORED

NEDELJA, 25. septembra: 9.25—11.00 Papeževa maša v stolnici sv. Petra v Rimu. Daroval jo bo papež Pavel VI. za 80-letnico svojega rojstva — 15.25 Na primer, Boltežar; neizpoljene oblike in možnosti ljubezni — 17.00 Živalski leksikon: Leopold — 17.30 Čebelica Maja: Gosenica bo došla hišico, risanka — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Klub seniorjev — 18.30 Paj z nami: Nižja Avstrija — 19.00 Avstrija v sliki v nedeljo — 19.25 Kristijan v času — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.15 Edvardov film; televizijski film Friedricha Lehnerja — 21.50 Šport — 22.00 Nočni izbor; intervju z Güntherjem Grassom o njegovem novem romanu — 22.25 Poročila.

PONEDELJEK, 26. septembra: 9.00 Za cicibane: Naše telo — 9.30 Kaj lahko postanem? Zdraviliški poklici — 10.00 Tečaj francoskega jezika — 10.30—11.45 Indijski nagrobni spomeniki (2. del), po istoimenskem romanu Thee von Harbou. V glavnih vlogah: Slavna pesalka tridesetih let, La Jana, Gustav Diesel itd. — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Cmaruru (8): Dober prijatelj, Karlov prijatelj Röder je znan trgovec. Njegov obisk je razveselil Karla. Še večje je Karlovo razočaranje, ko razkrije, da na vozu z volovsko vprego tiči orožje in žganje, ki

sta za trgovanje najstrožje prepovedana — 18.25 ORF danes — 18.30 MI; družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki, kultura in šport — 20.00 Šport v ponedeljek — 20.55 Ulice San Francisca: Steklena tarča. V glavnih vlogah: Karl Malden, Mihael Douglas itd. — 21.40 Poročila in šport.

TOREK, 27. septembra: 9.00 Za cicibane: Pri zdravniku — 9.30 Tečaj angleškega jezika — 10.00 Snov in prostor (TV v šoli, od 8. šolskega leta dalje) — 10.30—12.05 Ljubljeneč bogov; tragikomična zgodba slavnega pevca — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Živalski raji — 18.25 ORF danes — 18.30 MI; družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki, kultura in šport — 20.00 Service-Box — 20.15 Kaj sem? Zabavno ugibanje poklicev z Robertom Lembkejem — 21.05 Težnje sodobnega kiparstva — 22.05 Hiša na lepem kraju; Lov na trofeje — 22.50 Poročila in šport.

SREDA, 28. septembra: 9.00 Oddaja z miško — 9.30 Kmetijsko danes: Vinogradništvo — 10.00 Anatomija mesta (TV v šoli, za 3. šolsko leto) — 10.30—11.50 Dnevi ljubezni; portret doraščajočega dečka v mehiškem okolju — 17.00 Začarani telefon — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Dr. Doolittle... in Romeo; risanka — 18.25 ORF danes — 18.30 MI; družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki, kultura in šport — 20.00 Skupina; iz življenja osmero dijakinj, ki so končale srednjo šolo; po istoimenskem

romanu Mary McCarthy — 22.25 Poročila in šport.

ČETRTEK, 29. septembra: 9.00 Za cicibane: V bolnišnici — 9.30 Tečaj francoskega jezika — 10.00 Weisskunig (TV v šoli, od 8. šolskega leta dalje) — 10.30—12.50 Skupina (ponovitev filma z dne 28. septembra) — 17.25 Za lahko noč — 18.00 Kuhinja v televiziji — 18.25 ORF danes — 18.30 MI; družinska oddaja — 18.55 Izložba — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki, kultura in šport — 20.00 Anatovka; film o znanem musiclu — 22.25 Poročila in šport.

PETEK, 30. septembra: 9.00 Za cicibane: Zobje — 9.30 Tečaj ruskega jezika za začetnike. Vodi diplomirana tolmačica Liza Schüller — 10.00 Obiščemo razstavo (ponovitev): Angelika Kauffmann in njen krog (TV v šoli, od 10. šolskega leta dalje) — 10.30 Klub seniorjev (ponovitev z dne 25. septembra 1977, TV 1) — 11.00—13.50 Anatevka; film slavnega musicla. V glavnih vlogah: Topol, Norma Crane, Lenart Frey, Kolly Picon, Pavel Mann, Rozalinda Haris, Mihaela Marsh in drugi. Glasba: Jerry Bock. Režija: Norman Jewinson (1971) (ponovitev) — 17.30 Za cicibane (ponovitev) — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Dvorno gledališče (4): Rimska tragedija. V glavnih vlogah: Theo Lingen, Johanna von Koczian in drugi — 18.25 ORF danes — 18.30 MI; družinska oddaja — 18.50 Oddaja industrijskega združenja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki, kultura in šport — 20.00 Derrick: Smrt oderuha; v glavnih vlogah: Horst Tappert, Fritz Wepper, Günther Stoll in drugi — 21.10 Lepa deklica, kot jaz; posmehljiva komedija o naivnem sociologu. Mlad sociolog iz dobre hiše bi rad napisal dizertacijo o kriminalnih ženskah... — 23.35 Poročila.

SOBOTA, 1. oktobra: 15.15 Stari sodnik: Potujoči dojenček. V glavnih vlogah: Paul Hörbiger, Herbert Probst, Gusti Wolf in drugi. Danijel je bil svetovalec ponižanih in trpečih v Pichelshofnu... — 16.15 Lois Trenker; film Gerharda Ledeburja: Lois Trenker 1976: 84-letnik se spominja svojega otroštva in mladosti, kako se je vse to začelo — 17.00 Poskušajte z nami? Pokrajina za železnico — 17.30 Heidi; zgodbe deklice po znanem romanu Johanne Spyrijeve: Prihod v Frankfurt — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Panoptikum — 18.25 ORF danes — 18.30 Dober večer s Heinzem Conradom — 19.00 Avstrija v sliki z aktualnostmi iz Južne Tirolske — 19.30 Čas v sliki in kultura — 19.55 Šport — 20.15 Anneliese Rothenberger se predstavi. Nastopajo: Vera Kalman, Heinz Stolz, Franco Bonisolli, Bela Erny, Nicolaj Gedda itd. — 21.55 Šport — 22.10 Vprašanja kristjana — 22.15 Štirje tiči na vislicah: Trije mladeniči zbežijo iz farme svojih staršev in se pridružijo znanemu bančnemu razbojniku — 00.00 Poročila.

2. SPORED

NEDELJA, 25. septembra: 17.30 Papež v protislovju; pogovor za 80-letnico papeža Pavla VI., kakor ga je videl kardinal König — 18.00 Popscope — Prerez skozi mednarodno pop-glasbo — 18.30 Stage Door (Vhod na oder). V navadnem gostišču v New Yorku čakajo mlade gledališke igralke na svojo priložnost. Po dramskem delu Edne Ferber. V glavnih vlogah: Katarina Hepburn, Ginger Rogers, Adolf Menjou, Gail Patrick, Lucija Ball in drugi (v angleškem jeziku z nemškimi podnaslovi) — 20.00 Knjižni sejem — 20.15 Semenj; radijska razstava v Berlinu 1977 — 21.50 Brez nagobčnika.

PONEDELJEK, 26. septembra: 18.00 Tečaj angleškega jezika za tiste, ki že nekaj znajo. Vodi: Dr. Walter Fangl in Townie Stadler — 18.25 ORF danes — 18.30 Mož, ki ljubi velikane (ponovitev oddaje z dne 10. januarja 1976, TV 2) — 19.30 Snov in prostor (4) — TV v šoli: Nevidni svet; od 10. šolskega leta dalje — 20.00 Hiša na lepem kraju; Lov na trofeje — 20.55 Opožanija o pajku (2) — 21.40 Čas v sliki 2 — 22.10 Le konjem dajemo smrtni strel iz usmiljenja; žrtve gospodarske krize izrabljajo za brezvestni posel.

TOREK, 27. septembra: 18.00 Kmetijstvo danes (I) — 18.25 ORF danes — 18.30 Pretekli napredek: Antična tehnologija (ponovitev z dne 23. septembra, TV 2) — 19.30 Anatomija mesta (TV v šoli, od 3. šolskega leta dalje) — 20.00 Beg; televizijska igra Ladislava Munnackega — 21.35 Čas v sliki 2 in kultura — 22.10 Klub 2.

SREDA, 28. septembra: 18.00 Tečaj francoskega jezika; vodi prof. Georges Creux in Uli Petek — 18.25 ORF danes — 18.30 Predarlska: Srečanje z umetnostjo — 18.55 Marcel Pravy pripoveduje o svojem prijatelju Eriku Wolfgangu Korngoldu — 19.30 Weisskunig (TV v šoli, od 8. šolskega leta dalje) (ponovitev) — 20.00 Kam gremo? Po pripovedi „Večer in decembru“ (Dezemberabend) Fritza Habecka — 20.55 Stekleni človek; medicinska oddaja univ. prof. dr. Karla Fellingnerja (8): Jetra (1) (ponovitev 1. oktobra, ob 17.15, TV 2) — 21.40 Čas v sliki 2 in kultura — 22.15 Kung Fu: Caine in fanatik.

ČETRTEK, 29. septembra: 18.00 Tečaj ruskega jezika; vodi: Dipl. tolma-

čica Liza Schüller — 18.25 ORF danes — 18.30 Kaj vidijo slepi; knjiga in režija: Gerd Kairat — 19.30 Angelika Kauffmann in njen krog (TV v šoli, od 10. šolskega leta dalje (ponovitev) — 20.00 Reci stari mami „lahko noč“; televizijska igra Colina Wellanda, v nemščino prevedla Angela Röhl — 21.35 Čas v sliki 2 in kultura — 22.10 Klub 2.

PETEK, 30. septembra: 18.00 Kaj lahko postanem? Umetnostni obrtnik (ponovitev) — 18.25 ORF danes — 18.30 Portret: Hans Weigel — 19.30 Leopold Ahlsen: Philemon in Baukis (TV v šoli, od 8. šolskega leta dalje) (ponovitev) — 20.00 Aktualno znanje; znanstveni magazin, vodi: Ernst Hilger — 21.10 O filmu, pripravil Hans Preimer — 21.55 Čas v sliki 2 s kulturo — 22.30 Nemogoče naročilo: Kobra, prevzemite: Naslednik. V glavnih vlogah: Peter Graves, Lenart Nimoy, Greg Morris in drugi.

SOBOTA, 1. oktobra: 10.00 Koncertna ura, z Andrejem Seebohmom — 17.15 Stekleni človek (ponovitev oddaje: 28. septembra, TV 2) — 18.00 Neverjetna tatvina draguljev; v glavnih vlogah: Harpo Mars, Chico Mary. V režiji Mitcheila Leisenna — 18.25 ORF danes — 18.30 Brez nagobčnika; mladinski magazin — 19.30 Mišljenje prinaša obresti (1); zamenjava in delitev dela — 19.30 Galerija — 20.15 Kako postaneš vohun? Francosko-švicarski televizijski film; v glavnih vlogah: Henri Garcin, Vania Vilers, Elizabeta Tesier, Liza Lachenal in drugi — 22.05 Fatty George in njegov čikaški jazz.

Za dobro voljo

ŠOLSKA

»Očka, danes sem pa samo jaz znal odgovoriti na učiteljevo vprašanje v šoli.«

»Lepo, kaj pa je vprašal učitelj.«

»Kdo je s kamnom razbil šipo v oknu učilnice.«

DRUGAČNA

»Moja žena je vedno slabe volje, če nima denarja!«

»O, moja pa je drugačna! Vedno je dobre volje, če ima denar!«

RADIO CELOVEC

NEDELJA, 25. septembra: 07.05—07.35 Duhovni nagovor — Naj pesmica naša darilo vam bo.

PONEDELJEK, 26. septembra:

13.45—14.30 Celovski radijski dnevnik — »Če študent na rajšo gre...« (Spomini na 15. maturitetno potovanje).

TOREK, 27. septembra: 09.30—10.00 »Čez hrib in dol« — 13.45—14.30 Celovski radijski dnevnik — Šport — Aktualna znanost.

SREDA, 28. septembra: 13.45—14.30 Celovski radijski dnevnik — Minute z... — L. Detela: Obrazi novega slovenskega pesništva — Lirika Janeza Menarta.

ČETRTEK, 29. septembra: 13.45—14.45 Celovski radijski dnevnik — Družinski magazin.

PETEK, 30. septembra: 13.45—14.30 Celovski radijski dnevnik — M. Kumerčreč: Iz popotne torbe (Holandija).

SOBOTA, 1. oktobra: 09.45—10.30 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

PRUTAR CENTER MÖBEL+ELEKTRO

Barvni televizor slikovna žarnica (ekran) 66 cm. Elektronika z modulacijsko tehniko S 9950.-

Vaš stari aparat zamenjamo po najvišjih cenah

Obiščite galerijo Wernerja Berga v Pliberku!

Posebnost je boljša, kajti navadno imajo mnogi!
Zaradi tega raiši takoj h

PODGERBERK — ST. KATHREIN
Škofiče/Schiefling
Tel.: 0 42 74 - 29 55 18
Celovec/Klagenfurt
Rothauerhaus
Tel.: 86 2 92

po kuhinje!

je prišlo leto štirinajsto in so me seveda spet pozvali v vojake. Ostal pa sem ves čas v Pulju in celo ženo in hčerko sem smel obdržati pri sebi. Dokler me bombe niso prisilile, da sem ju poslal v mirnejši Trst. Ko ste prišli vi, sem svojo uniformo seveda slekel in med staro šaro našel to revščino, ki me zdaj vidite v njej.

»O, z obleko in vsem drugim vas preskrbimo v najkrajšem času mi. Saj ste baje izstradani, da je groza!«

»Hm, nam pri mornarici še ni bilo preveč hudo. Baje ste celo vi dobili lepe zaloge tu,« se je nasmehnil Kocjančič.

»No, bo nekaj; toda za nas je to brez pomena!« je hladno odklonil major. »Prepričan sem, da boste v Trstu že jutri od nog do glave novi.«

»O, celo kavo nesem že danes s seboj!« se je zasmejal Kocjančič.

»No, vidite! Tako pojde že skozi želodec ljubezen do nove domovine v vaše srce,« je zadovoljno prikimal major. »Dovolite, kaj pa potem? Ko se namreč vrnete iz Trsta? Ali se nameravate nastaniti tu?«

»Odkrito povem, da bi se rad. Tu kar vrata odprem, in brž ko se vrne pregnano civilno prebivalstvo...«

»Hm... Pristojni ste v Trst, pravite?«

»Pravzaprav v Tolmin, dasi sem rojen Tržačan. Moj oče se žal ni pobrigal za tržaško domovinstvo.«

»Aha, zdaj razumem!... Tolmin je najbrž slovenski kraj? Ljudje so se pač priseljevali iz tujerodnega zaledja v italijanska mesta in ostali tam, kar so bili prej?«

»V zadnjem času šele. Prej so se večinoma poitalijaniili.«

»Razumem... Ker je tako bolj kazalo Avstriji.«

»Pa tudi nam...«

Major ga je bistro pogledal in se veselo zasmel:

»Dobri ste, to moram reči!«

»Jaz mislim, da smem z zastopnikom Mazzinijeve Italije pokonci govoriti?«

»Brezdvomno, brezdvomno!« je major očitno spet zelo polaskan prikimal. »In poleg vaše nenavadne odkritosrčnosti mi izredno ugaja tudi to vaše zaupanje. In če ste tudi tako dober zdravnik...«

»To sem, gospod major!«

»O?« je vzkliknil oni in ga nekoliko presenečen pogledal. »Potem sem z vami morda kar terno zadel... Čujte, jaz imam mlado ženo, lahko rečem lepo, cvetočo ženo; toda že dve leti jo mučijo čudni napadi. Zdravniki, najslavnejši profesorji Italije, pravijo, da so krivi nekaki žolčni kamni, a pri tem vam ima moja Lidija polt kakor jabolčni cvet. Prijatelj, če bi se vam to posrečilo...!«

»Gospod major, storil bom, kar je mogoče! In sicer z največjo vneto in največjim veseljem. Gospa je tukaj?«

»Dà, že teden dni. Toda danes še ni treba. Moram jo tudi pripraviti. Brž pa ko se vrnete — pojutrišnjem menda, ne? — se, prosim, oglasite pri meni.«

Major je vstal, lepe temnosive oči so mu žarele in toplo je stiskal svoji novi nadi roko.

Tu se je Kocjančič odločil in se počasi oglašil:

»Gospod major, še nekaj bi vas vprašal. Ali me je gospod profesor Maldente kaj omenil?«

»Profesor Maldente? To je tisti, s katerim sem prišel po stopnicah?«

»Dà, gospod major. Naprosil sem ga bil tu zunaj, da bi me pri vas priporočil. On namreč do konca ve, kdo sem.

Gospod major, jaz se ne bi hotel vsiljevati v vaše, reciva, »politično zaupanje«, ne vidim pa vzroka, zakaj bi vam sam ne povedal, da sem bil jaz tisti, ki je te gospode vso vojno pokonci držal. Skupaj smo stikali za prepovedanimi časopiši, skupaj uživali vsak poraz centralnih armad, skupaj kakor bratje škripali z zobmi ob proslavah njih zmag! Prav zato pa je to razočaranje močnejše od mene!«

»Hm, zanimivo, prezanimivo... Vi torej ste bili med vojno že kar naravnost...«

»Antantist smo to imenovali, gospod major! Verjemite mi, da nas ni bilo malo! Tudi iz naših slovanskih vrst!«

»Vem to. Poznam ime vašega Pivka... Poznam pa tudi — druga imena... Saj nočem govoriti o Borojevičih in Turudijih; tudi o vaših Bosancih ne; toda priznati morate, da je bilo silno veliko vaše inteligence ljuto proti nam!«

»Vrag jih razume — jaz jih vsaj takrat nisem!« je Kocjančič tehtal besede. »Pravili so, da se na ti, na vaši fronti borijo za svojo lastno zemljo — isti ljudje, ki so drugod besno rušili vse, kar je bilo avstrijskega. No, seveda, zdaj bodo pravili, da so imeli oni prav! — Posebno, če jim boste s svojim postopanjem vi sami dajali prav...«

»Hm, hm, prezanimivo, prezanimivo...« je gledal major v tla in s prsti bobnal po mizi. »Toda, da se vrneva k vam: vi ste nosili njih uniformo, ste prisegli...«

»Jaz sem nosil njih uniformo, ker sem jo moral, in sem jim prisegel, ker sem moral! Toda, če ste že to omenili, mi morate dovoliti še pet minut!« (Kocjančič je pogledal na uro in si prikimal.) »Povedati vam moram, da jaz dejansko — in to je po mojem odločilno — niti veleizdajalec nisem bil!« (Dalje prihodnjič)

TV Ljubljana

NEDELJA, 25. septembra: 8.30 Poročila — 8.35 Za nedeljsko dobro jutro: Alpski kvintet, barvna oddaja — 9.05 625 — 9.45 S. Karanović: Na vrat na nos, barvna nadaljevanka — 10.25 V iskanju življenja — 11.00 Poletje na otoku Mirabelle, barvna oddaja — 11.25 Mozaik — 11.30 Ljudje in zemlja — 12.30 Poročila (do 12.35) — Nedeljsko popoldne: Križem kražem, Čudeži živalskega sveta, TV žehnik, Moda va zas — 16.15 Rokomet: Metaloplastika — Partizan — 17.30 Poročila — 17.35 Jesse James, barvni film — 19.15 Barvna risanka — 19.30 TV dnevnik — 19.50 Tedenski gospodarski komentar — 19.55 Propagandna oddaja — 20.00 S. Stojanović: Več kot igra, barvna nadaljevanka — 20.55 Propagandna oddaja — 21.00 Cres in Lošinj, II. del — 21.30 TV dnevnik — 21.45 Okrogli svet — 22.00 Športni pregled.

PONEDELJEK, 26. septembra: 9.05 TV v šoli: Klub mladih tehnikov, Delitev celice — 10.00 TV v šoli: Srbohrvaščina, Risanka, Zemljepis — 11.05 TV v šoli: Za najmlajše (do 11.20) — 15.05 TV v šoli: Ponovitev (do 16.00) — 16.25 Kmetijska oddaja TV Novi Sad, posnetek — 17.10 Glasbeni cimbani: Poklici — 17.25 Čudeži živalskega sveta, barvna serija — 17.50 Obzornik — 18.05 Iz sveta oblikovanja — 18.25 Mozaik — 18.30 Dogovorili smo se — 18.45 Mladi za mlade — 19.15 Risanka — 19.30 TV dnevnik — 19.55 Propagandna oddaja — 20.00 H. Dürenmatt: Obisk stare gospe, barvna drama — 21.30 Propagandna oddaja — 21.35 Mozaik kratkega filma — 22.05 TV dnevnik — 22.10 Odbojka: Jugoslavija — Madžarska, posnetek iz Helsinkov.

TOREK, 27. septembra: 8.30 TV v šoli: Angleščina, Pravljica, TV vrtec, Moja delovna miza — 10.00 TV v šoli: Glasbena vzgoja, Risanka, Prirodoslovje (do 11.05) — 14.30 TV v šoli: Ponovitev (do 16.00) — 17.05 Dogodivščine morskoga konjička, barvna lutkovna serija — 17.20 Črna puščica, barvna serija — 17.45 Obzornik — 18.00 P. I. Čajkovski: Labodje jezero, II. dejanje (Kubanski nacionalni balet) — 18.35 Mozaik — 18.40 Čas, ki živi: Partizanska tiskarna „Slovenija“ — 19.15 Risanka — 19.30 TV dnevnik — 19.55 Propagandna oddaja — 20.00 Diagonale — 20.30 Propagandna oddaja — 20.35 Novele Grahama Greena, barvna nadaljevanka — 21.25 Propagandna oddaja — 21.27 Glasbeni magazin — 22.05 TV dnevnik — 22.10

Odbojka: Jugoslavija — Romunija, posnetek iz Helsinkov.

SREDA, 28. septembra: 8.50 TV v šoli: Hrvatska, Od Senja do Reke, Antigona — 10.00 TV v šoli: Predšolska vzgoja, Risanka, Prirodopis (do 11.10) — 17.25 Zakladi britanskega muzeja, barvna oddaja — 17.50 A. Ingolič: Udarne brigada, barvna oddaja — 18.05 Obzornik — 18.20 Ne prezrite: Povabilo v gledališče — 18.45 Mozaik — 18.50 Violončelo — 19.15 Risanka — 19.30 TV dnevnik — 19.55 Propagandna oddaja — 20.00 Film tedna: Elektra — 21.50 Propagandna oddaja — 21.55 Včeraj, danes, jutri: Nevarne igre, II. del.

ČETRTEK, 29. septembra: 9.00 TV v šoli: Življenje prvih lovcev, Evropsko podnebje, I. Andrić: Aska in volk — 10.00 TV v šoli: Francoščina, Risanka, Kemija — 11.05 TV v šoli: Minerali (do 11.35) — 15.00 TV v šoli: Ponovitev (do 16.00) — 17.20 Maček Filemon — 17.35 Obzornik — 17.50 Modri plašček — 18.20 Mozaik — 18.25 Skrivnosti morja — 19.15 Risanka — 19.30 TV dnevnik — 19.55 Propagandna oddaja — 20.00 Prijatelji in sosede, barvna nanaizanka — 20.30 Propagandna oddaja — 20.35 Mednarodna obzorja: Jedrska energija da ali ne? — 21.25 Propagandna oddaja — 21.27 Miniature: Pedro Solero, barvna oddaja — 21.40 TV dnevnik — 21.45 Odbojka: Jugoslavija — Italija, posnetek iz Helsinkov.

PETEK, 30. septembra: 9.00 TV v šoli: Ruščina, Pravljica, Dober tek — 10.00 TV v šoli: Angleščina, Risanka, Zgodovina (do 11.05) — 15.00 TV v šoli: Ponovitev (do 16.00) — 17.00 Križem kražem — 17.15 V novi svet odraščamo — 17.55 Obzornik — 18.10 Jazz na ekranu — Jazztrack — 18.40 Mozaik — 18.45 Sodobna medicina: Astma, II. del — 19.05 Cesta in mi — 19.15 Barvna risanka — 19.30 TV dnevnik — 19.55 Tedenski notranjepolitični komentar — 20.00 Propagandna oddaja — 20.05 Prenos otvoritvenega koncerta iz dvoran Slovenske filharmonije: Srebotnjak, Elgar, I. del — 21.05 Propagandna oddaja — 21.10 Razgledi: S skupnimi močmi — 21.40 Propagandna oddaja — 21.45 Policijske zgodbe, serijski film — 22.35 Boks: Mohamed Ali — Shavers, posnetek.

SOBOTA, 1. oktobra: 8.00 Maček Filemon, barvna oddaja — 8.15 Dogodivščine morskoga konjička, otroška serija — 8.30 A. Ingolič: Udarne brigade, barvna oddaja — 8.45 Modri plašček, otroška serija — 9.15 Dokumentarna oddaja — 17.25 Obzornik — 17.40 Mozaik — 17.45 Mladinski film — 19.15 Risanka — 19.30 TV dnevnik

šport - šport - šport - šport

SAK SE VEDNO V KRIZI?

V petih tekmah si je 1. moštvo SAK priborilo 5 točk. Tako zaseda 7. mesto v 1. razredu. Svoja pričakovanja igralcem SAK torej še ni uspelo do dela uresničiti. Če gledamo zelo dobre priprave članskega moštva SAK, bi si res lahko pričakovali morda boljše uspehe. Trener Dragan Rogič je uspel ustvariti v moštvu izvrstno atmosfero, ki je SAK že dolgo manjkala. Tudi tehnično in na splošno nogometno igralci dobro napredujejo. Manjka pa morda še bolj ekonomsko igranje in izrabljanje šans. 1. moštvo je do sedaj dobilo samo 5 golov, od tega 4 enajstmetrov, ki niso bile vedno upravičene, a na dejstvo pristranskega sojenja se bo moral SAK navaditi. Zaostreno vzdušje na Koroškem se seveda izraža tudi na nogometnih igriščih. Videti je pa treba tudi na drugi strani, da je imel SAK tudi vedno dovolj šans, da bi zmagal. Tu, pri izrabljanju šans (večkrat 100%-nih), pa je treba iskati največjo začasno pomanjkljivost SAK.

SAK I — ŽELEZNA KAPLA 1:1 (1:0)

Igra se je začela izenačeno. Zelo je na potek igre vplival globoki teren. Saj je od sobote naprej skoz deževalo. Izmenjaje sta napadali obe moštvi. Igralci iz Železne Kaple niso znali igrati dobre obrambe Slovenskega atletskega kluba. Na nasprotni strani pa so napadalci SAK izigrali par zelo dobrih šans. Precizni in ostrí strel Krniča je branilec Železne Kaple mogel zadržati le še z roko. Vendar Polanšek enajstmetrovke, ki je sledila, ni znal izrabiti. Ustrelil je desno mimo gola. Smolo je imel SAK

— 19.50 Tedenski zunanjepolitični komentar — 19.55 Propagandna oddaja — 20.00 Kdo si, Gallus, barvna oddaja — 20.40 Celovečerni film — 22.30 Moda za vas — 22.40 TV dnevnik — 22.55 Propagandna oddaja — 23.00 625.

tudi, ko je Velik zadel le prečko. Iz jasnega ofsajda pa je Jakovac povedel na 1:0. To je bilo stanje do polčasa. Kmalu po začetku 2. polovice je Zablatnik nehote zadel nasprotnika brez žoge in že je videl rdeči karton, tretji za SAK v letošnji sezoni. Pred izključitvijo pa so z enajstmetrovko izenačili Kapelčani, potem ko se je Lampichler lahkomišno igral z žogo v šestnajstmetrovskem prostoru in zraven ustvaril situacijo, da se je nasprotnik lahko ulegel na tla. Tudi samo z 10 igralci je bil SAK še do konca nevaren. Hobelov strel z glavo je vratar komaj še ubranil. Treba pa je pohvaliti za borbe-

Od leve proti desni stojijo: predsednik Franci Šmid, Janči Hribar, Jože Blajs, Anton Beton, Janko Malle, Janez Pandel, Lori Kropivnik, Jože Woschitz, Krnič; čepijo: Gusti Zablatnik, Jakovac, Justin Polanšek, Martin Hohl, Nužej Lampichler, Danilo Prušnik.

nost vse igralce SAK. Za vnaprej pa bi bilo morda dobro, če bi igralci v sredini — Zablatnik, Krnič in Jakovac — igrali več skupaj, bolj enotno. Z združenimi silami bi bili gotovo vsi trije še veliko bolj nevarni.

SAK II — ŽELEZNA KAPLA II 1:2 (1:1)

Moštvo SAK pod 21 je igralo šele drugič spet kompletno. Vidi se, da so igralci še zelo neuigrani,

da pa znajo gotovo veliko več, kot pove rezultat. Saj so imeli za zmago dosti šans. Malo nesigurna je še obramba. Drugi gol so mogli dati Kapelčani samo, ker je bila obramba SAK nekonsekventna. Zelo dobro se je uigral novi igralec iz Lepene Rozman, prav tako nova Grlić in Pavel Zablatnik. Kropivniku pa manjka še malo rutine, vidi pa se, da bo postal še zelo nevaren napadalec. Gol za SAK je ustrelil Ali Waldhauser.

MLADINCI SAK — MLADINCI ŽRELEC 1:2

Za mladince je treba ugotoviti, da je sestavljeno moštvo iz talentiranih igralcev. Zaradi mladosti (SAK igra z 11- in 12-letnimi) pa si ne moremo pričakovati letos še previsokih rezultatov. Bodočnost te-

ga moštva pa je na vsak način v dobri luči. Nevšečnost ob robu: Mladinci so se morali preoblačiti pred tekmo v svojih avtomobilih, ker pristojnega za ključ za kabine ni bilo še na igrišču. Ob takem vremenu je to lahko nevarno, prav tako take malomarnosti pristojnih funkcionarjev ne mečejo dobre luči na SAK.

Zavod šolskih sester v Šentjakobu v Rožu išče za takoj deklet za pomoč v kuhinji. Vsa oskrba v hiši. Plača po dogovoru.

Pismo bralca:

KAJ HOČE KPA?

KPA je morebiti iznajdljiva. Morebiti je njena taktika dobera preračunana. Manj verjetno je, da jo politično zainteresirani človek ne bi spredel. Popolnoma neverjetna pa je seveda trditev, da je vprašanje smisla ali nesmisla sklícenjanja na pozitivna določila manjšinskega zakona bolj — zavoljo mene — dialektično preverjeno kot nesmiselno.

Zdi se mi, da je docela nesmiselno.

Kajti lanskega junjska zakonodaja ne predvideva več oziroma daljnosežnih pravic, kot jo v sedmem členu avstrijske ustave že imamo. Predstavlja — v tem je KPA najbrž istega mnenja — eklatantno kršitev nam v ustavi zajamčenih pravic. Restriktivna določila manjšinskega zakona pa niso primerna, da bi se nanje tudi samo v najmanjši meri sklícivali. Akoravno kdo trdi, da je imenovani zakon vsaj pot h konkretizaciji ustavno zapisanih pravic (nikakor urešnjevanje le-teh), ostane vendar dejstvo, da so določila restriktivna. To pomeni, da zožujejo pomen naših pravičnih zahtev in s tem hromijo njihovo uresničitev.

Seveda je mogoča tudi naslednja varianta in hkrati ta, ki jo — mislim da — KPA zasleduje: Sedmi člen ostane slej ko prej podlaga naše politike. Neopporavnano. Če bi se torej po predstavi

KPA morali oprijeti v debatah ali politični koncepciji pozitivnih določil imenovane zakonodaje, potem le v toliko, v kolikor bi brez nadaljnega lahko trdili, češ da celo našim željam nasprotujoči in objektivno neumestni zakon to in ono predvideva, kar izhaja iz vsebine sedmega člena.

Ni pa ta dialektična strategija toliko vredna, kolikor nam v celoti lahko škoduje. Pri vsaki manj ali bolj koristni priložnosti bodo namreč koroški časopisi izjavili, da se končno strinjamo Slovenci z zakonodajo, ki naj bi bila zgled vsaki državi, ki „rešuje“ podobna vprašanja na podoben način.

Potem bi mi vsekakor dosegli to, kar smo skušali z lanskeletnim uspehim bojkotom prepričati: Da bi Avstrija dobila zagotovilo, da se z njenimi zakoni z ozirom na naše vprašanje strinjamo. Morda bi naši nasprotniki celo — v sicer pervertirani obliki — trdili, da smo ta zakon sami hoteli. Vem, da tega nikdar ne bi rekli. Tudi KPA ne. Čeprav hoče, da se spominjamo na pozitivna določila tega zakona. A koroški časopisi so znani po njihovi — zavestni ali nezavestni — nezmogljivosti razčlenjevanja političnih izjav. Zakaj bi sicer pisali, da zavzema KPA naenkrat ista stališča kot tri v parlamentu zastopane stranke?

Vso vprašanje — ki za večino Slovencev ni problematično, ker se jasno sklada z političnim vodstvom osrednjih organizacij — pa me nehoče spominja na tole „dialektično“ bitko: Pred štetjem posebne

vrste smo na Dunaju preverili vse možnosti, ki bi bile najbolj uspešne za preprečitev le-tega. Nekateri demokrati so rekli, da ostanejo doma. Drugi demokrati so izpričali, da bodo volili slovensko. Levi demokrati so dejansko ostali doma in s tem potrdili, kar bi brez njihove moči od začetka bilo jasno: Število udeležencev bo pri štetju posebne vrste izredno nizko. In bilo je tako. Ostali demokrati so glasili slovensko. Ta pot je bila v dvojni meri bolj uspešna: Prvič, ker je bila po svoje učinkovita (mobilizacija ljudi za naše vprašanje) in drugič, ker je pokazala, da je na Koroškem bojkot resnično uspel. Kajti z nobenimi drugimi dejstvi se ne da uspeh bojkota bolj utemeljiti kot ravno s tem, da je imel Dunaj začasno več Slovencev kot Koroška.

Vsa ta „dialektična“ obravnava in njeno precenjevanje pred štetjem pa ponazarja, da taktika KPA ni bila le hromljiva za naš nastop, ampak dvorezna: KPA ne bi spravila svojih ljudi na volišča, zaradi česar se je odločila za omenjeno prvo možnost. Hudomušni bi rekli, da je v tem KPA pokazala svoj pravi obraz. Ne gre se ji toliko za naše vprašanje kot veliko bolj za lastne intencije, ki pa z našim vprašanjem nimajo bistvenega opravka.

Dialektični prdec, ki ga je KPA pred nedavnim spustila v koroški eter, gotovo ni bil sebi v namen. Gre za — vsaj domnevam — daljnoročne cilje. KPA ve, da je stališče osrednjih organizacij z ozi-

rom na ocenitev manjšinskega zakona bolj jasno in enotno kot morda kdaj koli poprej: Obe ga nedvoumno in v celoti odklanjata. Ta enotnost najbrž ni pogodu KPA. Zaradi česar je bilo treba zagnati klin v slovenske vrste. To se napravi tako: Vodstvo zavrača zakon permanentno. Ljudstvo se permanentno po tem ravna. Če sedaj nastopa KPA in predlaga vodstvu, da naj revidira svoje stališče, ve, da tega ne more storiti. Ker se je odločilo za drugo — po mojem — pravilno pot. Istočasno misli KPA, da ljudstvo želi novih koncepcij (ki jih je seveda treba, a ne v tej obliki, da priznavamo zakonska določila). KPA torej verjame, da ljudstvo o svojem predlogu prepriča. Ker je baje brihten in ker se baje mlade ljudi — in posebno te — lahko navdušuje za nove koncepcije, ne glede na njihove posledice. Prej ali slej bi prišlo — po želji KPA — do tega, da ljudstvo sprejme njihove predloge in se hkrati sprašuje, zakaj organizaciji prej nista prišli do istega spoznanja. Ravno v tem vidim nevarnost skrajne neenotnosti. Če smo se odločili za gotov politični nastop, ga je treba do konca speljati. Sicer ne bi bili verodostojni.

Bistvenost našega boja je med drugim v tem, da smo sami sebi verodostojni. V danem primeru tako dolgo, dokler odgovorni oblastniki sami ne bodo uvideli, da manjšinskega zakona bolje nikdar ne bi bili vpeljali. pm

(Ime in naslov uredništvu znana)

ZUNANJETRGOVINSKA ORGANIZACIJA IN TRADE

išče dinamično sodelavko, ki obvlada strojepisje, samostojno obdelavo poslov, ima po možnosti prakso v zunanji trgovini in obvlada poleg nemščine tudi slovenščino.

Prijave za kontaktni razgovor na

Intrade

Hoffmangasse 12, Celovec. Telefon: (0 42 22) 70 8 91 ali 70 8 92.

NAŠ TEDNIK izhaja vsak četrtek. Naroča se na naslov: „Naš tednik“, Celovec, Viktringer Ring 26, 9020 Klagenfurt. — Telefon uredništva, oglašnega oddelka in uprave 72 5 65. Naš zastopnik za Jugoslavijo ADIT-DZS, Gradišče 10, 61000 Ljubljana, tel. 22207. Naročnina znaša letno: za tuzemstvo 150.— šil., za Jugoslavijo 150.— din za ostalo inozemstvo 250.— šil. (po zračni pošti 500.— šil.). — Lastnik in izdajatelj: Narodni svet koroških Slovencev. — Odgovorni urednik: Nužej Tolmajer, Verovce štev. 2, 9065 Zrelec. — Tiska: Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu, Viktringer Ring 26.